

MAGYAR L

HUNGARIA
Tp.

T. „Dunaposta“

BUDAPEST
Postafiók 151.

Igazgató és felelőszerkesztő: **dr Paál Árpád**

Laptulajdonos: **SZENT LÁSZLÓ NYOMDA R-T.**
Törv. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938.

Főmunkatárs: **dr Gyártás Elemér**

Teljesen megbukott az általános sztrájk kísérlete Franciaországban

A közüzemekben, hivatalokban és iskolákban zavartalanul folyt a munka. — A magánüzemekben csak 30 százaléknyi munkásság sztrájkolt. — Viszonylagos sztrájk-siker a bányavidéken és a kikötőkben

Párizsból jelentik: Szerda estére megállapítható volt, hogy az „Általános Munkásszövetség” (Confédération Générale du Travail = C. G. T.) által kihirdetett általános sztrájk nem sikerült. A CGT-ben az összes dolgozó rétegek szakszervezetei bizonyos összefoglaló együttesben voltak, s ez az országos nagy szervezet a népfrentkormányok alatt valósággal párhuzamos kormányként viselkedtek. Most azonban a Daladier-kormány elhatározó magatartása a CGT-nek ezt a külön hatalmát teljesen megdöntötte. A kormány a közüzemek alkalmazottait és a köztisztviselőket (köztük a tanítókat) mozgósítási parancs alá helyezte, s így se a közüzemekben, se a hivatalokban és iskolákban a munka folytonosságát semmi meg nem zavarta. A vonat menetrendszerű pontossággal jártak, pedig a CGT úgy tervezte, hogy szerdán hajnaltól kezdve minden vonat megáll. A postai szolgálat se zavarodott meg egy percére se. A villamosok, földalattiak, a világítási és vízszolgáltatási üzemek szintén zavartalanul működtek, a boltok is egész nap nyitva tartottak, s a közlekedési magánvállalatok is estig visszaállították rendes üzemi menetüket. Így volt ez különösen Párizsban és környékén, de így volt az ország többi nagy városában is. Egyedül Marseillesben, Clemeont-Ferrand-ban,

Le Havre-ban és Bordeaux-ban mutatkozott a sztrájk érezhetőbben. Az egész országban egyébként 30 százalékra becsülik a magánüzemek munkásainak a részvételét az általános sztrájkban. Az általános sztrájkra utasító parancs csak a bányavidékeken és a kikötőmunkások között volt láthatóbb sikere. Maga az általános sztrájk azonban Franciaország egész területén tökéletesen megbukott.

Párizsban a dolgozó munkások közötti uszítások miatt 500 egyént tartóztattak le, egyébként a nagyváros lap. életében semmi féle nagyobb zavar nem mutatkozott. Hasonló volt a helyzet minden vidéki központban.

DALADIER RADIÓBESZÉDE.

Párizsból jelentik: Az általános sztrájk bukását Daladier miniszterelnök is megállapította abban a beszédében, amit szerdán este rádióban tartott. Elismeréssel szólott arról, hogy a francia nép tisztánlátása és hazafisága leghatározottabban felülkerekedett a felforgató törekvéseken. Az ország megmutatta, hogy a törvények tiszteletben tartásával akarja támogatni a kormány munkáját. A munkásság is megérezte a kormány jószándékát és elvetette magát az ország érdekei ellen izgatók munkáját.

A C. G. T. fővezére is beismeri a nagy vereséget

Párizsból jelentik: Jouhaux, a francia országos munkásszövetség főtitkára, szerdán délelőtt a munkásszövetség székhelyén tartott megbeszélés után nyilatkozott az újságíróknak. Kijelentette, hogy hajnali két órakor a munkát abbahagyták a szállítási üzemeknél, a rak-tárakban és a földalatti vasútnál, mivel azonban a rekvirálási rendeletet és a katonai eszközöket működésbe hozták, a munka újból megkezdődött. Ezt a munkásszervezetek nem vitatják. A nacionalizált üzemekben és a minisztériumokban a tisztviselők és a munkások engedelmessé váltak a mozgósítási rendeletnek, de azért több irodában és műhelyben szünetelt

a munka. Értesülések szerint a bányákban a munka teljesen megállt, éppen így teljes volt a sztrájk a nagy kikötőkben, a kémiai építési és a fémiparban.

Pommeret francia munkaügyi miniszter kijelentette az újságíróknak, hogy nagy öröme szolgál, hogy a szerdai események békésen és a kormány szándékai szerint folytak le. A munkások és a többi alkalmazottak mély szakmai öntudatról tettek bizonyosságot és igazi nemzeti érzésükről, amikor inkább a kormányra hallgattak, mint a szakszervezetekre és éppen ezért bizalommal tekinthetnek a jövőbe.

Helyreállt a rendes forgalom Párizsban

Párizs már szerda estére fölvetette a rendes képét. A forgalom minden vonalon teljessé vált, a kávéházak, üzletek és más nyilvános házak mindenütt zsúfoltságúak. A sajtó megállapítja, hogy az általános sztrájk nem sikerült. A „Paris Soire” azt reméli, hogy a francia nemzet a szerdai események során benső megszilárdulását segítette elő. A „Ce Soire” az egyetlen szélsőbaloldali lap volt,

amely nem jelent meg. A „Temps” négy oldalra és nagy késéssel jelent meg. A lapok megállapítják mind, hogy az általános sztrájkmozgalom hirtelen irányt változtatott. Maguk a szakszervezetek is kerültek mindent, ami súlyosabbá tette volna a helyzetet. Általában a kormány megerősödését látják a szerdai események után, melyek Franciaország külpolitikájára is kihatással lesznek.

Az új cseh-német szerződés

(S. I.) — Az új Csehország és Németország kisebbségi egyezményt kötött egymással. Ez a megállapodás lényegében különbözik mindazoktól a szerződésektől, melyek eddig ezt a nevet viselték. Nevezetes állomás azon a tövises úton, mely a nemzetiségi kérdés megoldására vezet. Hasznos lehet a megállás elötte és az elmélkedés nevezetes tanulságai fölött.

Ez első különbség, mely szembeeszközik és a lényegét jelenti az, hogy igazán szerződés, melyet a közvetlenül érdekelt felek köntek egymással.

Azokat az írásműveket, melyek eddig e néven voltak ismeretesek, éppen az jellemezte, hogy hiányoztak belőlük azok az elemek, melyek a közönséges jogban, de a nemzetközi életben is a szerződéseknél meg szoktak lenni. Mindenekelőtt hiányoztak belőlük a közvetlenül érdekelt szerződő felek. A kötelezettségeket az érdekeltek a felek sokaságával — a társult és szövetséges hatalmakkal — szemben vállalták, amelyek azonban nagyrészt érdektelenek voltak a rendezendő ügyben. Vagy legalább is: érdekeltységük felettébb általános természetű és távoli volt. Az a bölcs magyar közmondás, hogy a sok baba között elvész a gyermek, újra igazolást kapott. Az sem változtatott ezen a születési hibán, hogy a szerződések betartásának ellenőrzését a Nemzetek Szövetségére bízták. Ezzel csak szaporodtak a torzszülött gyermek körül a politikai babák, a baj tehát még csak nőtt.

Hiányzott azonban ezekből a szerződések-ből a tulajdonképpeni tartalom is: a világos és határozott, amellet pedig kölcsönös kötelezettség. Csupa általánosság, csupa elmosódottság és bizonytalanság minden szavuk. A kisebbségekről szólanak, de nem mondják meg, hogy mik is voltaképpen ezek a kisebbségek. Közös jogokat emlegetnek, mert hiszen mindvégig többes számban beszélnek, de nem írják körül és nem határozzák meg e közös jogok alanyát, sem a módot, ahogyan ez a határozatlan közönség ezekkel a jogokkal élhetne, vagy legalább azok elnyeréseért küzdhetne. A nemzeti kisebbségekre gondolnak ezek az írásművel, mert hiszen azon a bajon akarnak segíteni, mely a nemzetek megosztásával keletkezik, azonban kényszerűen kerülnek a „nemzeti” megjelölést és csak „faji, vallási és nyelvi” kisebbségeket emlegetnek. Viszont egyetlen szóval sem szólanak a zsidóságról, holott nyilvánvaló: ez a „nyelvi, faji és vallási” meghatározás egyedül a háború előtti zsidóságra illik, mely a területektől függetlenül tudott mindig élni, nemzeti vallásának ősi intézményei mögött pedig nélkülözni tudta a nemzeti szervezethez, amit más téren zárt faji élete, annak olthatatlan öntudata is pótolta. Ahol pedig a kisebbségügyi régi szerződések szakítottak ezekkel az általánosságokkal s a kérdéseket megközelítették, mint például a székelyek és szászok esetében, ott egyes alapvető kifejezések értelmezése hozhat bizonytalanságot és határozatlanságot. A vonatkozó szerződés a székely és szász *communité*-knak ad bizonyos jogokat, mely az illető egész nép összefoglaló közösségét jelenti, de ezzel szemben eltérő értelmezések azt vitatják, hogy a „communité” fogalma csak kisebb közösséget, például egyházközségeket vagy politikai egységeket fejez ki.





Probalja ki ezt az egyszerű gyógymódot!

Tegyen egy maréknyi Saltrates Rodell-t egy forró lábfürdőbe. Milliányi apró-kis exigénbuborék emelkedik a víz felszínére. Egyidejűleg érzi magát behatoltnak a porosok mélyére és beviszik magukkal az erősen gyógyhatású sókat egész a fájdalom gyökeréig. A viszketés érzése és a daganatok — csodálatos módon — pillanatok alatt megszűnnek. Előfordít, fájó lábai megkönnyebbülnek, normálissá válnak. A tyúkszemek annyiá megpuhulnak, hogy gyökereitől veszélytelenül és könnyedén eltávolíthatók. Ha azonnali megkönnyebbülést akar elérni: Vásároljon még ma a legközelebbi gyógyszerárban, vagy drogeriában egy csomag Saltrates Rodell-t. Ára jelentéktelen. Ha nem lesz tökéletesen megelégedve, minden megfizetés nélkül visszakapja pénzét.

10 lejes reklám írában. Kiszérléppen még ma vásároljon egy csomagot! Takarékosági szempontokból vásároljon rendszeres csomagot, vagy dupla családi csomagolást!

Hiányzott végül ezekből a szerződésekből az, ami a közönséges szerződéseknél legfontosabb része szokott lenni: a végrehajtás biztosítása, vagy a külpolitikában használatos szóval: a szankció. A végrehajtás ellenőrzését a Nemzetek Szövetségére bízták, az új nemzetközi szerv ünnepélyesen vállalta is ezt a szokatlan és bizonytalan kezességet: húsz év alatt sem tudott azonban kialakulni semmiféle olyan eljárási szabályzat, melyen keresztül ez a kezesség érvényesülhetett volna. Bizonytalan volt tehát a törvény, melynek ezeket az új jogviszonyokat szabályoznia kellett volna és még annál is ezerszerre bizonytalanabb a perrendtartás, mely a törvények útját jelenti — a meg-

valósulás felé.

Nem csoda, hogy az egész frott malaszt maradt s ma már nyugodtan tűzre lehet vetni azt az egész könyvtáryi irodalmat, amellyel szebb munkára érdemes jogtudósok életet próbáltak lehelni ezekbe a halva született gyermekekbe. Ezek a sokféle nagyságu és vastagságu jogi könyvek azt a benyomást teszik ma ránk, mint a nagybetegek éjjeli szekrényén a különböző méretű orvosságu üvegek. A beteg meghalt, a medicinákat nyugodtan ki lehet hagyni az ablakon.

Igy festenek ezek a régi szerződések. Annál világosabb és tisztább azonban az, amit most kötöttek egymással az új Csehország és Németország.

Két fél áll egymással szemben, mindkettő egyformán és közvetlenül érdekelt. Nem takarogatják s nem burkolják kódos általánosságokba a célt, amelyet követnek: mindketten azt akarják, hogy a másik állam területén élő fiúk azok maradhassanak, amiknek születtek. A szerződéseknek a célja tehát nem a beolvastás, amint azt a braziliai Mello Franco a népszövetség plénuma előtt annakidején hirdette, hanem éppen ellenkezőleg: a nemzetiségek megmaradása és fejlődése.

Nincsen már szó „faji, vallási és nyelvi” kisebbségekről, hanem világosan és tisztán: cseh és német népcsoportokról, melyeknek mind elvi, mind gyakorlati téren megoldást sürgető nemzetiségi — és nem kisebbségi — problémáik vannak.

Diplomáciai szakítás Németország és Columbia között a zsidó-kérdés miatt

Hitler kancellár nem fogadta el a columbiai új követ megbízó levelét

Berlinből jelentik: Különös diplomáciai incidens tört ki a német kormány és a középamerikai Columbia köztársaság között. Columbia ugyanis nemrég új követet és követ-ségi személyzetet küldött Németországba. Az új követ most akarta átnyújtani diplomáciai szokásoknak megfelelően megbízó levelét Hitler kancellárnak. A német kormány azonban közölte a columbiai kormánnyal, hogy

Végül pedig gondoskodik ez a szerződés komoly és használható végrehajtási eszközről: államközi kormánybizottságot szervez, mely felváltva ülészik a két állam fővárosában. Ebben a bizottságban egyenlő taglétszámmal mindkét kormány képviselteti magát: tulajdonképpen tehát közös kormányzati szervet teremt a közös érdekű ügyek együttes, megnyugtató és kiegyenlítő intézésére. A kölcsönösség pedig biztosíték arra, hogy nincsen szó egyik fél szuverenitásának a sérelméről sem.

A kölcsönösség, ez a tulajdonképpeni alap, amelyre ez az egész új jogi instrumentum felépül. Ennek a lényege és kiinduló pontja pedig az, hogy a szerződő két állam nemcsak elvi síkon, hanem a gyakorlati életben is egyformán érdekelt fél a nemzetiségi kérdésben: körülbelül ugyanannyi német él Csehországban, mint cseh Németországban, számszerint mint 3—300.000 lélek. Ebben a helyzetben tehát az egyik kormány tulajdonképpen csak megbízottja, vagy közvetítője a másiknak, amikor a nemzetiségek ügyeit intézi, mert a földrajzi fekvés a közvetlen intézkedést vagy kormányzást lehetővé teszi.

Valószínűnek látszik, hogy ez a cseh-német szerződés útmutató lesz mindenütt, ahol a hasonló feltételek megvannak. Így mindenekelőtt Magyarország és Szlovákia nemzetiségi kapcsolatainak jövőre elrendezésénél is, melyet az eddig elhangzott elvi kijelentések szintén a teljes kölcsönösség alapjára kívánunk helyezni az érdekelt államok.

Hitler nem fogadhatja Arango követet és tőle a megbízólevelet nem veszi át. Ez azt jelenti, hogy Németország nem adja meg beleegyezését a columbiai követ működéséhez.

A diplomáciai életben oly ritka eseményre az szolgáltatott okot, hogy Columbia követe és a követségi személyzet a zsidó kérdésben német körök véleménye szerint Németország érdekeivel ellenkező magatartást tanúsított.

A lilaruhás asszony

Írta: Tartally Ilona

Amikor először láttam, ott ült a templomban, az első padban. Mikor észrevettem őt, nem tudtam, miért, de kicsit elfogódott lettem, halkabban és bizonytalanabban lépkedtem tovább, az oltár fele s kétszer is visszahátráltam rá. Persze ő észre sem vett engem. Finom, nagyon fehér arca mozdulatlan volt, két szeme a kis imakönyvbe nevezett s előkelősége mellett derű áradt el rajta. Talán ez fogott meg engem annyira.

Tizenöt éves voltam akkor s kezdtem magam felnőtteknek érezni. De csak néha. Mászor nagyonis szegyenkezve, de felfedeztem gyerekes tempómat, csinyekre való hajlamomat s azt, hogy meg mindig szeretek játszani és mesét olvasni. De már tudtam mindenről, hogy nem nekem való. Csak műkedvelő vagyok, kinőttem ezeket is, mint a ruháimat. Igen. Néha-néha ismeretlen hangocska szólalt meg bennem, türelmetlenül, gúnyos aggodalommal, hasonlóan ahhoz, mint mikor anyam régi ruháimat teregette: — Ejnye-ejnye, már ez sem rád való, jó lesz a kisebbeknek... Igen, a játék is, a mese is és minden, ami... jó lesz a kisebbeknek... Az idegenek is megpaskolták olkor arcomat: — Né, né, nagy lány lesz a kislányból! Hova nősz, te gyerekek!

És ez az ismeretlen hangocska kiveszi kezemből a mesekönyvet és regényt tanácsol, elveszi tőlem a csinyre való hajlandóságot, a játékot, egész gyermeki-magamat és ad helyette... Mit, Istenem, mit?...

Ugy éreztem ott mindezeket a templomban, mint soha azelőtt. Addig csak sejtélmeim voltak, de ott, az idegen asszony láttára bizonyossá és félelmetessé vált előttem a magam átváltozása. Valahogyan jövőbeli-magamat láttam abban az asszonyban. Szájszögeleteinek komoly, kellemes vonalkái, szemhéjának és pilláinak finom, éles

rajza egészen eleven volt bennem s folyton éreztem őt ott a padban, pár lépésnyire magam mögött.

Legszívesebben oda mentem volna hozzá, hogy szó és magyarázat nélkül megcsókoljam az arcát. Ebben a csókban adtam volna magamat, lelkendezőn feláldozva gyöngéd gyermekj lényemet, önfelédet és olyannyira jóleső játékos kedvetem.

Hát igen: mi is volna, ha ezután sohasem kellene engem a felnőtteknek figyelmeztetniük, hogy mi illik és mi nem. E pillanatban visszacsengett fülembé anyám hangja, amint rám kiáltott, éppen csak két-három nap előtt:

— Csak nem ülsz ott a palánk tetején?! Le onnan, egy-kettő! Hát illik ez, ilyen nagy lány-nak?

Hát illik? Nem, nem illik, de százszorosan jólesik, ezerszeresen és olyan szabadságérzést ad a palánk tetején lenni, hintázni, futkosni, papírsapkát gyártani s a fejemre tenni, bokákat lesni, kigypót, madárfészeket...

Csakugyan vége már mindezeknek? Vége. A szívem erősen vert. Igen, az is eszembe jutott, hogy apám sohasem mondja már mostanában, ha anyám fedd valamért:

— Hagyd csak, Mari. Hiszen gyerek még... Lám, nem mondja.

Persze, mert nagylány vagyok. Magamnak is el kell már hinnem. S ha már én is, egészen igazán felnőttem leszek, legyen olyan... olyan, mint az, aki ott ül az első padban. Legyek olyan előkelő, olyan fehér és finom...

Mária kékruhás szobra előtt térdeltem már ekkor és imádkoztam buzgón. Kértem őt: adjane fájjon nekem a nagylánnyá válás és tudjak komoly, finom és előkelő lenni...

Mert nagyon komolyan akartam, ha ment valahogy a nagylányság. Néha ugyan, amikor hazán egyedül voltam, csufoltam magamat érte, de mégis csak ment. Olykor kényelmetlen

volt, mintha láthatatlan, de elszakíthatatlan kötelek nem engednének akaratom szerint mozdulni sem. Felettem lebegett és rémületben tartott az örökös figyelmeztetés: „Egyenesen ülj!” A hajad mindig rendben legyen!” „Ne nevesd ok nélkül!” „Ha kérdeznék, komolyan és értelmesen válaszolj...” Mert nem illik egy nagy lányhoz...

Egyszer aztán váratlanul beköszöntött nagylányságom dokumentuma: egy képeslevelezőlap. Anyám hozta be reggel a szobánkba, mert még agyban voltunk a hugommal együtt. Tartotta a lapot a sarkánál fogva, komoly volt nagyon, majdnem sértődött.

— Hat ez mi? Nézd csak! Megengedted neki, hogy írjon? Aztán ki ez a János? Honnan ismered?!

— János... János... — dadogtam holtápadtan — én nem is tudom... Igazán... nem is tudom...

— Nem tudod? — kérdezte anyám s fűrkészve nézett arcomba. Most már piros voltam, eget a fülemben is. Aztán odadobta anyám a paplaura a lapot és kisértett a szobából.

Néztem utána. Makrancos fürtei elszabadultan fogták körül fejt, s ez kicsit vidámnak mutatta alakját hátulról, de én tudtam, hogy arca szigorú most is. Mikor már betette az ajtót, akkori is csak lopva pillantgattam a lapra. Végül egy merész mozdulattal felvettem. Forgattam, nézegettem, a címzést, a szöveget, az aláírást.

Nagyon jól esett nekem a lap. Ujdonság volt, élmény, gyönyörűség.

Szépreményűnek címzett és kisasszonynak titulált. Ez volt a divat akkor. S úgy írta alá: Kezeit csókolja János.

És egyéb nem is volt a lapon. Semmi más, csak az, hogy kezeimet csókolja. Megnézegettem egy hirtelen pillantással kis vékony kezemet. Hát nem gyönyörű ez? A kezeimet... Csak azért írta a lapot, hogy ezt megírhasa nekem...

Szinte mellékessé vált előttem, hogy ki az a János. Aztán gondolkodnom kellett, hogy eszembe jusson. Tudtam már: a barátom unoka-bátyja.

Gyógyítható-e a tüdőbetegség?

Mindazok, akik asztmában, tüdőcsúcs-, vagy légcsőhurutban, szédülésben, tüdőkatharrusban, idült köhögésben, állandó rekedtségben és nátházban szenvednek, mindezek teljesen ingyen és portómentesen egy tájékoztató könyvet kapnak, több ábrával, Dr. Guttmann orvos szerkesztésében: „Sind Lungenleiden heilbar“ (Gyógyítható-e a tüdőbetegség) címmel. Irjon egy levelezőlapot (6 leles bélyeggel) alantí pontos címre: **PUHLMANN & CIE, BERLIN 847. Müggelstrasse 25—25 a.**

Új kormányalakulás a csehszlovákiai elnökválasztás után

Hácha Emil ünnepélyesen beiktatták az államfői méltóságba. Beran Rudolf volt cseh agrárpartí képviselő lesz az új miniszterelnök

Prágából jelentik: Hácha Emil, a legfelső közigazgatási bíróság elnökét a szerdai nemzetgyűlés egyhangúlag megválasztotta az új csehszlovák-ruszin közársaság elnökéül. Az új elnök a nemzetgyűlés előtt ünnepélyes szertartások között mondta el államfői esküjét. Ugyancsak ünnepiesen történt az új elnök bevonulása a Hradsinba is, az államfő állandó lakhelyére. A hadsereg sorfala között, az egész nemzetgyűlésnek és a hatóságok képviselőinek kíséretében történt a bevonulás. A Hradsin tornyára felvonták az elnök lobogóját.

Az egész prágai sajtó meleg ünnepiesséi szól az új elnökről s a vele kezdődő új korszakról. A *Venkov* írja: „Az új elnök az elmúlt húsz esztendővel együtt élte át a nemzetet. Láta az előnyöket, látta a hátrányokat is. Tanuja volt a túlméretezett pártharcoknak, amelyekben azonban önmaga nem vett részt soha. Most élére állott egy népek, mely a régi pártokat eltemette és politikai erőit egységbe zárta össze. A megegyezésűsödött politikai viszonyok között a munka áldásosabb fog lenni. Az elnök az egész nép bizalmára tud támaszkodni, de emellett a vezető állampárt hűségese támogatásáról is biztos lehet, amely párt teljesen az állam megújításának szolgálatába állította magát.“

A *Ceske Slovo* arról ír, hogy az elnök személyében való megállapodás végett először ki-

tonát, aztán gyakorlati vállalkozót, aztán politikus vagy diplomatát akartak az élre állítani. Végül is a választás a jogtudomány kiváló emberére esett. „Most — írja a lap — jobban szükségünk van, mint bármikor máskor, a jogi öntudatra. Szükségünk van a jogban való hitre. Azt kívánunk, hogy ez a mostani elnökválasztás jelképe legyen a joghoz való akarunknak. A joghoz, mely a mi egész új állami szerkezetünk életének értelme kell, hogy legyen; a joghoz, mely az államon belül minden tevékenységet vezetni fog, s amely az igazságosság forrása kell, hogy legyen minden egyes javára. Hácha Emil mint államfő és mint államunk képviselője ennek a jogeszmének a megtestesítője fog lenni. Az ő eddigi nagy munkássága, multja, egész élete és jelleme feljogosítanak minket erre a reményre.“

A SIROVY-KORMÁNY LEMONDÁSA

Prágából jelentik: Az elnökválasztás után Sirovy tábornok kormánya az új elnöknek felajánlotta lemondását. Az új kormány megalakulása folyamatban van. A cseh pártokból alakult egységes állampárt elnöke, Beran Rudolf lesz az új miniszterelnök. (Beran a korábbi Csehszlovákiában a németekkel rokonszenvező cseh agrárpartíznak volt az elnöke.) Külügyminiszternek megmarad Chvalkovsky, valamint az egyéb miniszteri tárcákon is az ed-

Dehát nem is fontos, még János maga nem érdekelt engem. A lap annál inkább. Ez a lap ki-nyilatkoztatott valamit, ami eddig csak sejttem volt. A sokat emlegetett nagylányság, melynek már minden hátránya megkínzott, most egyszerre más formában mutatkozott. Előjogokat adott. Most már hódíthatok is! Istenem... megborgongatott ennek felismerése. Akarhatok szép lenni, csinos lenni és megkülönböztethetem az embereket! Egyikre másként nézek majd, mint a másikra, másképpen szólhatok, mosolyoghatok... Megejtettem, hogy most már felvagyok fegyverkezve és vértézve. Kezdődik valami gyönyörű, ami harc is, játék is, küzdelem is. Lesz egyszer valaki, aki kiszolgáltatja magát nekem... és én, és én... Feltornyosodtak előttem alakatlanul, de forró sejtéssel az élet nagyjelnetőségű lehetőségél...

És egész napom olyan különös volt. Szórakoztattam, méltóságtelejesen és hallgatagon jártam-keltem a házban, a kertben s belül, a lelkemben ápoltam és kialakítottam öntudatomat. Különválóvá lettem, az egész környezettől elütő valaki: nagylány.

Megint találkoztam azzal az asszonnyal.

Karácsonyi vásár volt a vidéki város nagyszállójának dísztermében. Az asszony a babasátorhoz tartott egyenesen s egy fekete, körszakállas ur ment vele. És az egész ember, minden mozdulata, tartása, pillantása, hangja csupa aláztos hódolat volt. Nevetséges, de akkor úgy láttam, hogy még a cipője orra, a nyakkendője, a fényes ingombjai is olvadékonyan, engedelmesen hódolnak annak az asszonynak. És ő maga, az asszony, betöltötte a termet szépségével. Miért is volt olyan nagyon szép? Nem tudtam volna megmondani akkor sem, most sem. Mert ő melegen és fényesen szép volt, nem a szemeknek tetszett csupán, hanem a szíveknek.

Lassan odaosontam közel hozzájuk és éreztem különleges partómjének kellemes illatát. Kicsit bezártam a szemem, oly boldogító jó volt az

az illat. És hallottam a hangját is. Éreztem őt, mintha a levegővel, amit belélegztem, az ő lényéből is szívnék magamba. Közben nevetett is, beszélt, feszelenül, de kacérság nélkül.

Csupa varázs volt. Az egyik kesztyűjét lehuzta s néha vékony ujjait a kesztyűs ujjaihoz érintette, ékalakban, egymásnak feszítve azokat. Játsozott, harmónikázott ujjaival, mint valami apró, sokhuru hangszerral. Úgy tűnt, mintha hangjának színeit így játszaná ki.

A babákat nézegette. A fekete szakállas is és megjegyzéseket tett a babákra.

— Talán ezt, méltóságos asszonyom — mondta nagy tisztelettel — s egy kis spanyoltáncosnő babát vett a kezébe, kinek merev ujjai mellett ott volt a dob is.

— Nem, nem, kedves báró! Még mindig szebb ez a kis francia pásztorlány.

A fekete szakállas meghajlott. Csupa elismerés volt. Nem tudtam meglátni, hogy tetszett-e neki, amit az asszony mondott, vagy inkább... Engedékenyen vette föl most már a kis pásztorlányt s megnézegette.

— Idillikus. — Csak ennyit mondott kurtán, komolyan. Szinte mondhatnám, hogy szomorúan. Mire az asszony.

— Csakugyan idillikus volna, ha a pásztorfiu is megjelenne — mondta s nevetett megint.

Odébb mentem. Hát ennyiből áll felnőttnék lenni? Valamit mondani s rejtett értelmet gyűrni a szavak közé. Aztán ugyanugy a másik is. Mint a labdát, hirtelen visszaütö, hogy a földre ne essen. A szavaknak is, mint a labdának, suhogni kell, repülni, vidáman, tempósan, iveresen...

Még akkor este felvettem anyám fekete se-lyem ruháját és a tükör előtt megálltam úgy, mint ő ott a babák előtt. Ujjaimat egymáshoz feszítve harmónikáztam velük s mondtam:

— Nem, nem, kedves báró! Még mindig szebb ez a kis francia pásztorlány...

A hugom megszólalt álmosan, az ágyból kiáltva:

— Megbolondultál? Feküdj már le! Nevetséges vagy...

digi miniszterek osztozkodnak. A szlovák ügyek minisztere a központi kormányban Sidor Károly képviselő lesz, vagy Szokol Márton, az egységes szlovák párt főtitkára.

A RUSZIN NEMZETI TANÁCS EMLÉKIRATOT INTÉZETT MUSSOLINIHEZ

Ungvárról jelentik: Kelet-Szlovénzko központi ruszin nemzeti tanácsa emlékirattal fordult Mussolini olasz miniszterelnökhöz és ebben felsorolja a ruszin nép sérelmét. Ruszinszko számára már a saint-germaini békeszerződés is önkormányzatot biztosított. Ezt azonban sohasem kapta meg. E helyett a ruszin népet a bécsi döntőbíró határozata folytán kettévágták. Ezért a ruszin nemzeti tanács már nem kérelessel, hanem könyörögve fordul Mussolinihez, hogy a ruszinok népszavazással döntsenek további sorsukról.

ELRENDELTEK A CSEH HADSEREG LESZERELÉSÉT

Prágából jelentik: Krejcsi tábornok, a cseh hadsereg főparancsnoka napiparancsot adott ki, amelyben elrendelte a hadsereg leszerelését. Együttal köszönetet mondott a katonáknak az eddigi kitartásért.

A CSEH VASUTI PARK SZÉTOSZTÁSA — AZ ELCSATOLT VIDÉKEK SZERINT.

Berlinből jelentik: A szudéta-német vidék Németországhoz való csatolása folytán Csehszlovákiának az átszatolt vasútvonalakhoz járó mozdonyokat és vasúti kocsikat is át kell adnia. A megállapodás szerint a cseh vasútnak 880 mozdonyt és 2 ezer 160 személy- és szolgálati kocsit, valamint 23 ezer teherkocsit adnak át a németeknek.

Magyarországgal és Lengyelországgal a tárgyalások még folynak az átengedendő kocsipark nagysága tekintetében.

P. Raoul Pius S. J.:

Papi elmélkedések

Erre a könyvre azt fogja mondani minden pap, ha három oldalt olvasott belőle: **ez nekem való!** — A híres francia páter annyira eltalálta a magyar papi karakter izlését, gondolatkörét, hogy úgy látszik, mintha külön a magyar papságnak írta volna munkáját. Elmélkedései rövidke, élénke, lendületesek és gyakorlatiasak. Minden elmélkedése alig több másfél oldalnál.

Ara kartonkötésben 216 lal.

Nem tiltakoztam, csak nevettem elnézően s zavartan vetettem le a hosszú fekete ruhát. Lábhegyem mentem az ágyhoz, gondolva magamban: — A kis buta! Mit tudja ő, mit tudja, hogy mi az: nagylánynak lenni!

A jégre mentünk s csilingelt a korcsolya a karunkon. A hangunk is csilingelt, a szívünk is és minden csilingelt, mert gyönyörű fényes tél volt ez. A hó szikrázott s a jég... Gyémántból volt minden. A jégen röpködünk, táncoltunk, hajladoztunk. Az én kezemet Jancsi fogta s biztatott:

— Csak minél nagyobb íveket, minél nagyobb lendülettel...

Egymásra mosolyogtunk s tele volt a mosolyunk ki nem mondott gondolatokkal. Finom kis csicsérgés lopakodott a szívünkbe, zenélt, meleg kis hangokat adott s repdesett édesen és izgatón.

Én tudtam, hogy ez a szerelem. Vajjon Jancsi tudta-e? Tudnia kellett, hiszen ő „kezdte” a lappal — állapítottam meg magamban.

S olyan szép volt ez a titkos érzés. Lám, mégis csak a nagylányság! A sok megegyezett most már: szerelem. Ha titokban is, mégis szép. Kicsi, zsenge, törékeny, de mégis csak igazán az...

Teacstély.

Rajtam csipkeruha s hajamban rózsaszínű szájszorszép koszoru. A hajam barna, de aranyfényű. Már ezt is tudom, mert sokan mondták és büszke vagyok rá. Az előcsarnokban, már a lépcsőnél karcus, komoly, fényes plasztromu fiuk vannak s azok vezetnek be, mint valami bálban. Szerettem volna, ha engem Jancsi vár s ő vezet be.

De nem ő volt. Más. Idágon. Hűvös. Kötelesegteljesítő. Mint egy napszámos.

S bent a teremben?

Kicsit megszárdultam... Egy emelvényen, hol

A fasiszta képviselőház szerdán nagyjelentőségű gyűlést tartott

Ciano külügyminiszter beszámolót mondott a nemzetközi politikai helyzet legutóbbi alakulásáról. — Milyen arányú volt az olasz mozgósítás a cseh-német feszültség napjaiban

Rómából jelentik: A fasiszta képviselőház szerdán délelőtt és délután nagyon ünnepélyes hangulatban tartotta meg a pár nappal ezelőtt összehívott gyűlést. A müncheni napok után ez volt az első ülése a képviselőháznak. Az összegyűlt képviselők lelkesen ünnepelték Mussolinit és Ciano külügyminisztert.

Ciano ezalkalommal mondotta el nagy beszámolóját a nemzetközi politikai helyzetről s különösen a müncheni egyezményt megelőző és az azt követő alakulásokról. Ismertette a csehszlovákiai válságot előidéző okokat s eddig ismeretlen, értékes történelmi adatokat adott elő Olaszország és Mussolini állásfoglalásával és tevékenységével kapcsolatban. Ciano felemlítette a *Popolo d'Italia*-ban szeptember 15-én megjelent, Runciman lordhoz címzett cikket és azt, hogy szeptember 25-én Hitler kancellár külön megbízottja repülőgépen Rómába érkezett és bizalmas tájékoztatásokat adott Mussolininek. Szeptember 26-án Hitler kancellár elhatározta, hogy Prágához 14 óras ultimátumot intéz. Az elhatározást Ciano a németországi olasz nagykövet azonnal jelentette s Ciano továbbította a jelentést Mussolini miniszterelnökhez, aki az értesítést a római pályaudvaron vette át. A Duce megzavarhatatlan nyugalommal fogadta a súlyos tartalmu értesítést és elhatározta a másnapi mozgósítást.

Az olasz mozgósítás szeptember 27-én kezdődött meg és annak során

a meglevő, harcász állapotban álló rendes hadsereghez 300 ezer tartalékot hívtak be. Továbbá a tengeren 22 nagy sorhajót, 114 torpedórombolót, 81 tengeralattjárót és 113 halálvaszárót mozgósítottak.

Olaszország ilyen készenléttel állott ki, hogy a Róma-Berlin-tengely erőpróbájában résztvegyen, ha Csehszlovákia miatt más hatal-

tásban is ülték, ott ült az az asszony. Ült a legfőbb helyen, középen, szikrázó székecskéjében. Orgonala ruhája puhán omlott végig alakján s a hosszú uszály ott kigyózott mellette, lecsuszva kicsit az emelvényről. Fényes hajában briliáns ékesség, ujjain is sziporkázó gyűrűk, nyakában gyöngy...

És körülötte frakkos urak hajlonganak, tiszták, fiatalok, öregek s mind, mind csak őt nézik, lesik szavait, csodálják mosolyát s fürdenek abban a hatalmas gyönyörűségben, amit úgy hívnak: szépség.

Es... és ott mellette... ott egészen közel hozzá, ott van Jancsi is. Az én Jancsim, akiről én azt hittem... Igen, ugyanaz a Jancsi, aki a lapot küldte s aki a jégen s aki mindenütt... Most pedig nem gondol velem, hanem ott sütteti a szívét annak a lilaruhás asszonynak a szépségével...

— Hát süsse meg a szívét — gondoltam dacosan s már nevettem is a szó kétforma értelmén magamban. Fiúk jöttek hozzám körülfogtak, mulattam, de valami kis kemény, éles furesaság belevette magát a szívembe és nem tágitott. Sebzett. Sértett. Fájt.

Már tizenegyre járt, amikor váratlanul melettem termett Jancsi. Vidám volt, felcsattanó kedvű.

— Bocssáson meg — mondta könnyedén — de nem tudtam előbb szabadulni. Kötelezettségeim voltak. A nővérem és társasága...

— A nővére?...

— Igen. Az a lilaruhás asszony. Nem tudta? A képviselő felesége s ennek az estélynek fővédnöknője.

Pár perc múlva már ott keringőztünk a teremt árt. Elsuhantunk a lilaruhás asszony előtt is. Nyitott, tiszta szemmel néztem rá most már. Szépsége nem zavart. Gyönyörködtetett. Veszélytelené vált. Boldog-szépeket gondoltam. azt is, hogy majd egyszer én is ilyen halványlila ruhát csináltatok. Majd...

mak nemzetközi összetűzést akartak volna felidézni.

Ciano gróf a nagy külpolitikai beszéd során az angol-olasz viszonyban előállott kiegyenlítődésről is szólt. Elmondotta, hogy a hűsvéti angol-olasz egyezmény és annak november közepén történt életbeléptetése nem jelenti a régi viszonyhoz való visszatérést, amikor is Olaszország nyilvánvaló alárendeltségben állott Angliával szemben, különösen a Földközi-tengeren való viszonylatokban. Az új egyezmény számol az új reálitásokkal, az olasz Afrika tényével, a Földközi-tengeren való hatalmi vi-

Az angol parlament a Népszövetség életképességéről vitázik

Halifax külügyminiszter az egyes nemzetek közötti különleges politikai megegyezések lehetőségéről szövegezt

Londonból jelentik: Az angol alsóházban nagy vita folyik a Népszövetség életképességéről. Lord Ponsouby megállapította, hogy a Népszövetség jelenlegi alakjában nem más, mint bizonyos hatalmaknak a szövetsége, bizonyos más államok ellen. Ezért nem is felel meg hivatásának. A népszövetségi alapokmány elmerítése is ennek az állapotnak a következménye. E merevségnek föl kell oldódnia. Javasolta, hogy külön bizottságok létesüljenek az egyes államok közötti feszültségek okainak a kiküszöbölésére. Ezek a bizottságok az érdekelt felek meghallgatásával tárgyilagos döntéseket hozhatnak, s így a vitáskérdések rendezése nem lenne kitéve a Népszövetségi Tanács különböző érdekesportjai ellenállásának.

Lord Astor a Népszövetség kudarcát abban látja, hogy ezt az intézményt nem a népek közötti őszinte együttműködés eszközüil, hanem csak a békeszerződések alátámasztására akarták felhasználni. A jelenlegi bajoknak az a kuforrásuk, hogy a Népszövetség sohasem mert szembenézni az elkövetett súlyos tévedésekkel.

Halifax lord külügyminiszter a kormány nevében adott válaszában kijelentette, hogy az angol kormány álláspontja nem zárja ki a nemzetek közötti különleges megállapodásokat. Ilyen megállapodások minden tekintetben köthetők úgy, amint azt éppen Csehszlovákia példája mutatja. Hangoztatta, hogy egyetért azokkal az óhajokkal, melyek a békés átalakulások lehetőségének szabályozását hirdetik.

Nagyértékű freskók — a föld alatt

Érdekes eredményekkel folynak az ásások a lateráni Szent János bazilika alatt

Rómából jelentik: A legutóbbi római keresztény archeológiai kongresszus alkalmából a kongresszusi résztvevők megtekintették a lateráni Szent János bazilika alatt folyó ásásokat. A tudósok, valamint a világsajtó jelen volt képviselői ebből az alkalomból megismerhették ezeknek az ásásoknak óriási jelentőségét. Mindeddig ugyanis a Laterán földalatti boltzatait soha nem vizsgálták meg alaposan. A pápai keresztény archeológiai bizottság irányításával most óriási helyiségeket tettek szabaddá.

A kutatások során nagyértékű freskókat találtak egészen 10—12 méter mélységig. Azonkívül márvány-szobrászati munkát és feliratot, amelyekből az épület korára lehet következtetni. A négyéves ásásokat a következő eredményekhez vezettek:

1. A jelenlegi lateráni bazilika pontosan ugyanazon a helyen áll, mint az eredeti, amelyet Konstantin császár épített. Az ásások révén meg tudták állapítani a régi bazilika architektonikus kiképzését, díszítését, az oszlopok közötti távolságokat, a boltívek feszítvolságát és több részletes adatot.

2. Konstantin császár viszont a bazilikát hatalmas, szép kaszárnya helyén építette. Ezt a kaszárnyát még Septimius Severus rendezte be a császári gárda számára. A kaszárnya Kr. u. 197-ben még állott. A bazilika felépítésekor teljesen lebontották.

3. A kaszárnya maga régi római házak fölé épült, amelyeknek maradványait már ismét megtalálták. Ezekben a közel kétezer éves házakban szintén találtak festményeket, márványszobrászati munkát, sőt megtalálták a csatornázás és tűzhelyek nyomait is.

Kitűnő ájtatossági kalauz a hívek számára az

ÉGI LANT

című imádságos és énekeskönyv. Az 500 oldalas, 379 éneket tartalmazó, finom, erős papírra nyomott izéletes egész vászonkötésű imádságos könyv ára mindössze csak 90 lel. Vizonteladóknek kedvezmény.

Jogtörténeti előadássorozatot rendez a román gazdasági törvényhozásról az E. M. E. Jog- és Társadalomtudományi szakosztálya

Az Erdélyi Múzeum Egyesület jog- és társadalomtudományi szakosztálya az egyesület ezévi téli előadássorozatát az elmával jogtörténeti előadásokat tart „Románia gazdasági törvényhozásának utolsó húsz éve” címén. Az előadássorozat célja a gazdasági élet főbb ágaira vonatkozó törvényhozási intézkedések összefoglaló ismertetése a gazdaságtörténeti háttér megrajzolásával. Az 1918. évtől napjainkig eltelt húsz év a gazdasági élet nem egy meglepetésszerű fordulatát tárta fel, amit a törvényhozás nyomon követett. A legutóbbi időkben azonban az irányított gazdasági rendszer elve érvényesül Európaszerte s az irányított gazdasági rendszerben fokozottabb szerepet játszik a törvényhozás, minthogy a tervgazdaság célkitűzéseit a törvényhozás vetíti fel. A törvényhozás szerepe tehát a kor gazdaságpolitikájában sokkal nagyobb jelentőséggel bír, mint amint a múltban föltölt be. Az eltelt húsz év gazdasági törvényhozásának a nyomonkövetésével találkozni fogunk mindazokkal az elvekkel és eszmékkel, amelyek e korszak gazdaságpolitikai felfogásában szerepet játszottak.

A rendkívül érdekesnek ígérkező előadássorozat december hó 8-án veszi kezdetét. Bevezető előadást tart a gazdasági élet és a gazdasági jogalkotás kölcsönhatásáról dr. Oberding József György szakosztályi titkár. Utána dr. Asztalos Sándor tartja meg előadását a mezőgazdasági törvényhozásról. A következő előadás január 9-én lesz, dr. Bartha Ignác ismerteti az ipari törvényhozást. Január 23-án dr. Rösztler Viktor a kereskedelmi törvényhozás, február 6-án dr. Szabó Miklós a pénzügyi törvényhozás és február 20-án dr. Fazakas János a szövetkezeti törvényhozás címen tartanak előadást. Az előadásokat az Unitárius Püspökség dísztermében tartják meg, minden alkalommal délután 6 órai kezdettel.

Az E. M. E. jog- és társadalomtudományi szakosztálya ezalkalommal is tanujelét akarja adni annak a törekvésének, mely a nemrégiben történt újjászervezése óta a korszerű feladatok vállalására irányul tudományágának művelésében.

CORSO (HEYMAN) MOZGÓ

CHARLES BOYER ALGIRI BUNOS ÉJSZAKÁK

December 5-én, hétfőn délután 3 órakor nagy gyermek Mikulás-előadás
STOLL BÉLA és társulata a DANI és a MIKULAS-ban

Kihallgatta a rendőrség a kolozsvári merénylet szemtanuit

Pontos személyleírást a szemtanuk sem tudnak adni. Két gyanúsított szerepét tisztázta a vizsgálat

Kolozsvár. Saját tud. A Stefanescu-Goanga rektor és Gruia Enache detektív elleni megdöbbentő merénylet még mindig igen élénken foglalkoztatja a közvéleményt. A kolozsvári hatóságok teljes erővel nyomoznak az ügyben és eddig számos szemtanut hallgattak ki. Kihallgaták többek között Csöreghi Gyula nyugdíjas színészt és Angheliu Cornelia diáklányt, valamint másokat is, akik ha nem is éppen pontos, de igen hasznos felvilágosításokat tudtak adni arról, hogy miképpen folyt le a merénylet. Mint már jelentettük, a rektor a kíséretében lévő állambiztonsági detektívvél a pszichológiai intézetbe tartott, ahol előadást akart tartani. A három merénylet valószínűleg követte a rektort és kíséretjét és amikor ezek az Avram Iancu utcába értek, láttak hozzá tervük keresztülviteléhez. A merénylet elkövetése után a Corchez, Biserica Ortodoxa Romana és az I. G. Duca utcákban tüntek el a merénylet. **Pontos személyleírást a merényletről a szemtanuk sem tudtak adni, mert közvetlen közelben senki sem tartózkodott és az esti szürkület különben is nagyban akadályozta a tisztánlátást.**

A nyomozás során tisztázódott az is, hogy a bérgepkocsi vezetője által a rendőrségen beszovaltatott kalapnak nincs semmi köze a merénylet. A kérdéses kalapot Popa iskola-felügyelő egy országos értekezletről jövelette a kocsi. A tanfelügyelő ugyanis az értekezletet rendező országos szervezet egyenapját viselte és kiszállás közben teljesen megfeleltetett kalapjáról. Kiderült továbbá az is, hogy az a fiatalember, akit izgatott viselkedése miatt vettek gyanuba, egy fiatal és

szelmes borbélyeség, akinek semmi köze a megrendítő merényletnek.

Az elmúlt órák folyamán a rendőrség tovább folytatta nagyarányú razziáit és ennek során igen sok őrizetbe vételt is eszközölt, de ezek a személyek inkább más irányban vannak súlyosan gyanúsítva. Az őrizetbe vett személyek kihallgatása még folyik.

A merénylettel kapcsolatban az Avram Iancu diákotthon 118 növendéke nyilatkozatot adott ki, amelyben súlyosan elítélik a merényletet és kéri a tettesek legsúlyosabb megbüntetését.

FELBONCOLTAK GRUIA ENACHE HOLTTESTÉT.

A kötelességteljesítés áldozatává vált Gruia Enache detektívet dr. Kernbach törvényszéki orvosszakértő boncolta fel. A boncolás során megállapította, hogy a második golyó, amely a mellen keresztül az aortát érte, okozta a detektív halálát. A végzetes fegyver 7.65 mm kaliberű volt. A súlyos gondok között hátramaradt Gruia család felségélyezésére egyébként társadalmi akció indult meg különösen az egyetemi tanárok körében. **Minden egyetemi tanár 1000 lejrel járul hozzá a két gyermekkel özvegyen maradt asszony felségélyezéséhez.** Tekintve, hogy az egyetem tanárainak létszáma meghaladja a százat igen szép összeg gyűl össze a kenyérkereső nélkül maradt család számára.

Az esti órákban kiadott orvosi jelentés szerint Stefanescu-Goanga rektor állapota kielégítő, még mindig lehet azonban komplikációk közbejöttétől tartani. Minden esetre a kezelőorvosai mindent elkövetnek, hogy ezeket a komplikációkat elkerüljék, illetve megelőzzék.

FELSZÓLÍTÁS NÉLKÜL AZONNAL HASZNALHATJA FEGYVERÉT A CSENDŐRSÉG

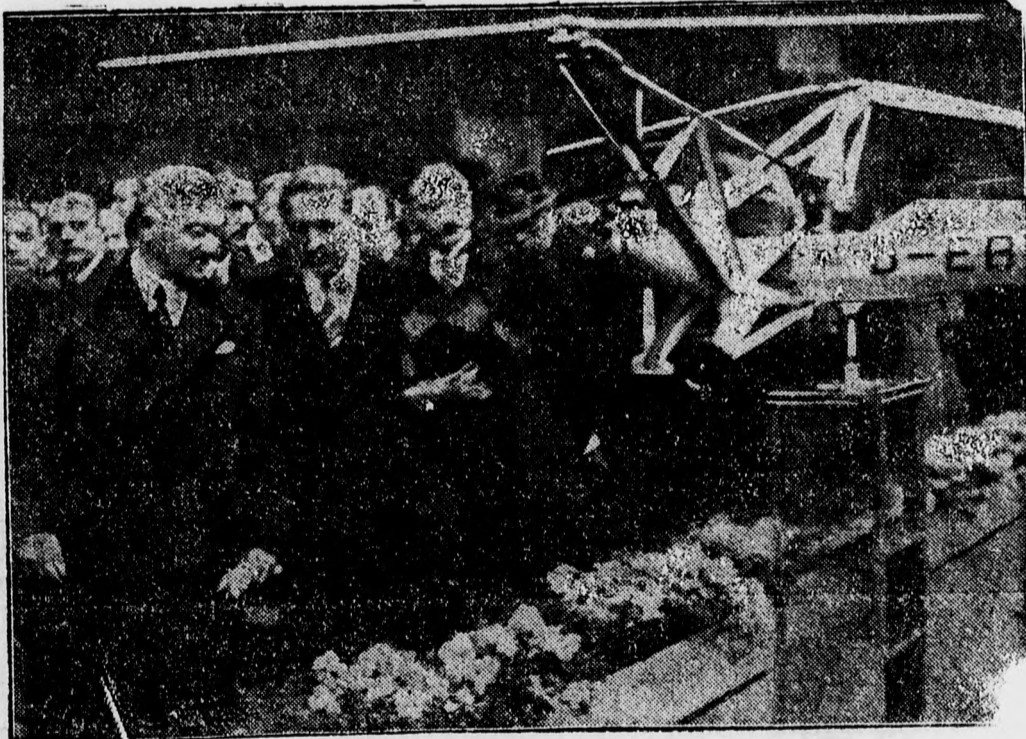
Bucurestiből jelentik: Az országos csendőrtelügyelőség rendeletet adott ki, amelyet megküldtek az összes területi szárnyparancsnokságoknak és csendőralakulatoknak.

„A legnagyobb eréllyel és rövid uton fognak eljárni mindazon egyénekkal szemben, — hangzik a rendelet — akik erőszakot alkalmaznak és terror cselekményeket követnek el. — Ez egyénekkal szemben felszólítás nélkül fegyverüket használhatják. A rend és a tekintély elvének a fenntartása érdekében semmilyen habozás sem engedhető meg a csendőrök részéről. Az összes büntös tevékenységek gyors és gyökeres elfojtása a csendőrök elsődleges kötelessége.”

Bomba robbant a jugoszláv akadémia épületében

Emberéletben nem esett kár

Belgrádból jelentik: A jugoszláv fővárosban december elsején ünnepelték a nemzeti egyesülés évfordulóját. A húszéves évforduló ünnepségét bomba robbanás zavarta meg. A jugoszláv Akadémia épületében ugyanis bomba robbant, mely azonban csak a berendezést pusztította el és emberéletben kárt nem okozott, mert a helyiségben senki nem tartózkodott.



Lebrun francia köztársasági elnök megtekintette a tizenhatodik nemzetközi légitforgalmi kiállítás. Képünkön egy újrendszerű Foché-Wuif repülőgép modelljét szemléli.

EMBEREK ÉS TÁJAK

Aki mind a két sarkot megjárta

Roald Amundsen, a jégvilág hőse

A békevilág nagy eseménye volt, mikor híre jött, hogy Amundsen felfedezte a Déli sarkot és ott kitérte a norvég lobogót. Az egész világ elárasztotta elismeréssel, gratulációkkal s a gratulálók között ott volt Sir Ernest Shackleton, aki a délsarki szárazföldet felfedezte és aki tisztán csak szerencsétlenségnek köszönheti, hogy 180 km-nyire a Déli saroktól vissza kellett fordulnia.

Ő nem mondhatta el, kitérve az angol lobogót a sark fensikjén: „Hazám, Anglia nevében birtokba veszlek!” Ezt a sors más részére tartogatta, Roald Amundsen részére, aki, mikor kitérte hazája lobogóját, elmondta háromszor a jelmondatot:

„Hazám, Norvégia nevében birtokba veszlek!” Ezáltal a délsarki szárazföldet Norvégiához csatolta.

Az egész emberiség bámulja az ő energiáját, mellyel ezt a hihetetlenül nehéz feladatot megoldotta. Hányan próbálják elérni azt és hányan kellett visszafordulnia. Itt van mindig Shackleton, akinek életmet vívő ösvérei bezuhantak egy szakadékba és nem volt más tennie, mint a cél előtt keserű könnyek között visszafordulnia.

Amundsen erre a következőt mondta:

— Elsőnek, az igaz, hogy én értem el a Déli sarkot, azonban minden bámulatom Ernest Shackletoné, aki kétszer indult erre a nagy útra. Ő, akit először Scott kiselejtezett délsarki expedíciójából, mint alkalmatlan egyént a sarki utakra, ő volt az, aki megtalálta a mágneses Déli sarkot és felfedezte, hogy a Déli sark egységes szárazföld. Az ő sikere volt az, amely engem arra ösztönkelt, hogy útra keljen és elérjem a sarkot.

A véletlen

— Fiatal koromban egy belga expedícióval mentem a Déli sarkra. Ez volt az első utam. De ekkor semmi jellegzetes eredményt nem értünk el, legfeljebb annyit, hogy én megismerkedtem az Antarktisz rejtélyes világával. Az első sikerem az átjáró felfedezése, mely a Jeges tengerrel Észak-Amerika nyugati partjára vezet. Mikor erről az utamról 1906-ban megérkeztem San-Franciskóba, olyan ünnepélyben volt részem, hogy megdobogtatta a szívetem. Oslóban Hakon király fogadott és hazám megható módon ünnepelt. Ekkor találtam meg a 72-ik foknál az északi mágneses sarkot. Ennek köszönhettem aztán, hogy a következő expedícióhoz az egész világ földrajzi társaságának segítségét megnyertem. Hazámban Hakon király állt elére mozgalmamnak, hogy részemre új expedíciót lehetővé tegyenek. Ekkor építették közadakozásból a „Fram” nevű hajót, mellyel az Északi sarkra akartam menni.

Azonban a sors mindig másképp irányítja a dolgokat, mint ahogyan mi kitervezzük. És ebből az északi expedícióból lett a délsarki expedíció, mert 1910-ben levitorláztam a déli fől-gömb jégövébe, két évet töltöttem ott és négy társammal gyalog felmentünk a Déli sarkra...

Megmondom színtén, ilyen expedíciós út tulajdonképpen szerencsés, mert annyi körülménytől, annyi nem ismert, váratlan dologtól függ annak a sikere, hogy tisztán a szerencse döntheti azt el, hogy lesz-e eredménye az expedíciónak. Én kutyákkal indultam neki a Sarknak, szerencsém volt, hogy a másik oldalról mentem fel és nem arról, ahol Shackleton próbálta és kedvező hátszelet kaptam. S ez a hátszelet hihetetlen módon, hogy úgy mondjam, felnyomott engem a Sarkra, megkönnyítette utamat.

Mikor kitértem ott a norvég lobogót és elhelyeztem alatta egy vasdobozban expedícióm

történetének adatait, amelyet vízhatlan börtökkel láttam el, azt mondtam magamban: Így akarta a sors...

A járást megkönnyítette az, hogy én szalmacipőben mentem. A szalmacipő megőrzi a meleget és nagyon könnyű benne a járás. A szemüvegem három színből állott, hogy a hó fénye ne okozzon szemgyulladást: sárgászürke, halaványkék és fehérszürke. Ez teljesen ellensúlyozza a szemét megtámadó fényhatásokat. Ezzel én a Déli sarkkal való ügyemet befejeztem.

Északra!

— Nos és most mit akar tenni? — kérdeztem tőle.

— Kedves barátom — felelte ő —, a földnek két sarka van. Az egyiket már elértem, most még el kell érnem az Északi sarkot is.

Meg is próbálta 1918-ban a „Maud” nevű hajóval, hogy Szibéria felől elérje a Sarkot. Ebben az expedíciójában a Nansen-féle teóriát követte, amely abból áll, Nansen szerint, hogy a Szibériából Amerikába áramló vízzel egy sarki jeget Szibériából a Sarkon át sodorja az

amerikai partok felé.

Erről az expedíciójáról azonban csalódottan tért haza, mert kiderült, hogy a jégmező nem áramlik át a Sarkon, hanem a Sark alatt 4 fokkal elhajlik és visszatér az Atlanti óceánba.

A vég

Amikor 1926-ban az olaszok megépítették a „Norge” kormányozható léghajót, ezzel indult el Amundsen Elsworsból, a Spitzbergákról május 11-én és átrepült az Északi sarkon. A léghajóról norvég és olasz zászlókat dobáltak le a befagyott Sarkra és azután Alaskába repültek. Így járta meg Amundsen az Északi és a Déli sarkot, bebizonyítva, hogy amíg a Déli sark szárazföldön fekszik, addig az Északi sarknak tenger a területé. Amundsennek soha semmi baja sem volt és megtörte azt a varázst expedícióival, hogy a Sarkkörök emberáldozatot követelnek.

Ő sértetlenül jött haza úgy a dél-, mint az északsarki expedíciójáról és mégis betelt rajta a sarkkutatók végzeté, mert mikor 1928 július 17-én Bergenben repülőgépre ült, hogy Nobile segítségére siessen, akinek kormányozható léghajóját, az „Itália”-t a Sarkon szerencsétlenség érte. Amundsen beröpült a végtelen Ismeretlenbe, de sohasem érte el a Spitzbergák földjét, ahová elindult, sem Nobile léghajóját, el-fűnt a Sarkvidék ismeretlen homályában, elnyelte a tenger jeges hulláma, mert a sors behajtotta rajta azt a kéréshetetlen adót, amellyel azok tartoznak neki, akik föl merik lebbanteni az emberiség számára a Déli és az Északi sark jeges birodalmának titkait, hogy a valóságot az emberiség elé tárják...

H. S.

Tizennyolc esztendeig élt egy lakatlan szigeten

Hazatért önkéntes száműzetéséből egy dán milliomos

Koppenhága, november hó.

Sjörgsen Bernhard dán milliomos, az egyik legnagyobb dán tejfeldolgozó gyár társtulajdonosa tizennyolc évi távollét után visszaérkezett Dániába. Sjörgsen Bernhard 1920-ban hagyta el hazáját és Afrika nyugati partjára hajózott. Nem messze Libériától, a sokat emlegetett afrikai néger köztársaságtól egy lakatlan szigeten ütötte fel tanyáját. Később erről a szigetről is elköltözött és Bingerwille mellett, az afrikai partok mentén elhúzódó őserdőben élt.

A közeli Bingerwilleben is csak évente egyszer jelent meg, hogy dániai vállalatának egyik igazgatójától az üzleti jelentéseket átvegye. Sjörgsen Bernhard ugyanis idegbeteg volt és orvosai nem tudták meggyógyítani. Európaj otthonában minden csekélység felzavarta. Egyformán ideges volt, ha az ablakparkányokra helyezett virágokat öntöz az asszonyok egy csepp vizet ejtettek rá, ha egy gépkocsi hangosan elköltött, vagy ha valaki a közelében hangosan elkialtotta magát. Egy-egy ilyen kis izgalomtól néha hetekig ágynak esett.

Mikor belátta, hogy Európában tarthatatlan a további élete, egyszerűen búcsút mondott a fehér világrésznek és kijelentette, hogy

bevonul az őserdőbe.

Elgondolását tett követte: összepakolt és elutazott Afrikába. Természetes azonban, hogy az őserdőben sem találta meg a nagy csendet és a zavartalan életet, amit keresett.

— Emberi lényel alig találkoztam afrikai tizenhat évem alatt — mondotta visszatérte után —,

hiszen az őserdőben sincsen csend és nyugalom. Ellenkezőleg óriási a zaj és még nagyobb a forgalom. A vadállatok jönnek és mennek. Ha a fakunyhó mellé kiültem, a másik pillanatban már vagy egy majom vágott hozzám egy fadarabot, vagy pont a fejem fölött törték szét a kókuszdiókat ezek a fúrge állatkák, úgyhogy a tej gyakorta a nyakamba csurgott a kókuszdióból. Cífratollu papgályok cikkáztak előttem, éjszaka pedig szakadatlanul vonítottak, ordítottak és zajongtak a vadállatok.

— Hajnaltájban oroszlánok hóbömlése és elefántok trombitálása zavarta meg alvásomat, életveszélyben ritkán forogtam, mert a körülöttem élő állatok megszoktak, de tizenhat esztendő alatt szinte egyetlenegy nyugodt pillanatom sem volt az őserdő világában.

Sjörgsen Bernhardtnak hát nem volt mit tennie, összepakolta holmiját és hazatért Európába, mondván:

— Ha a világ legelhagyatottabb részén sem élhet az ember zavartalan csendben, akkor jobb egy civilizált városban élni, mint az őserdőben.

A milliomos remete afrikai tartózkodásának ezek szerint csak az a haszna volt meg, hogy tizennyolc év alatt az utazási költségeken kívül semmit sem költött. A magával vitt tartós bõrruhákban élt, kovakövel gyújtott tüzet, adót, házbért senkiesem követelt tőle. Szappanként finom homokot használt és faháncson élesztette ki borotváját. Volt naptára is, több zsebrója, a dátumokat pontosan ismerte és sohasem volt beteg.

Eucharisztikus Világkongresszus Almanachja

MEGJELENT AZ

Diszes kötés, művészi kiállítás. Több száz fénykép.

Ára a pénz előzetes beküldése esetén **420 Lei.**

Rendelje meg még ma a »MAGYAR LAPOK« útján!

LEGSZEBB KARÁCSONYI AJÁNDÉK!

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, II. Károly király-út 5. sz.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldön: Egész évre 900, félévre 450 negyedévre 225, egy hónapra 75 lei.
Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15 P. Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.
Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037
Telefon: 12-27.

Kolozsvári szerkesztő: **dr. Sulyok István.**

Kéziratokat nem örzünk meg és nem adunk vissza.

Időjárás

A bucaresti időjárásutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Még boros, sokfelé ködös, esős marad az idő, délnyugati széllel.

A PATRIÁRKA SZÜLETÉSNAPIJA. Bucarestből jelentik: December 10-én tölti be Miron Cristea dr. patriárka-miniszterelnök hetvenedik életévét és ebből az alkalomból meleg ünnepségekben részesítik a kormányelnök-gyűlést.

NAGYSZABÁSÚ KARÁCSONYI KIÁLLÍTÁS — A SZEGÉNYEK JAVÁRA. Temesvárról jelentik: A Katolikus Női Misszió, mint az elmúlt esztendőben, ezidén is megrendezi nagyszabású karácsonyi kiállítását, amely december 4-én, vasárnap nyílik meg és december 13-ig marad nyitva. Kézimunkák és háziipari cikkek kerülnek kiállításra, a bazar jövedelmét a szegények felségítésére fordítják. A kiállítást a Szociális Testvérnek Otthonában rendezik meg s az a maga arányaival valószínűleg számba fog menni.

* **A legideálisabb hashajtó, vértisztító, epahajtó** a dr. Földes-féle Solvo pirula. Székrekedés, bélrenyheség, rossz emésztés, gyomorontás, felfúvódás, gyomor és bélfájdalmaknál teljes gyógyulást, nyújt. Egy doboz ára 20 lei. Minden városi és vidéki gyógyszerárteremben kapható.

Razzia Máramaroszigeten. Saját tud. A rendőrség az elmúlt éjszaka széleskörű razziaát rendezett a város területén. A razzia alkalmával számos gyanús egyén került a rendőrség kezére.

ROMÁN NYELVŰ EGYETEMI TANFOLYAM NYILT MEG RÓMÁBAN. Rómából jelentik: Tegnap nyílt meg a római egyetemen a román nyelv- és irodalmi tanfolyam. A tanfolyam ünnepélyes megnyitását jelen volt Duiliu Zamfirescu Románia római meghatalmazott minisztere.

Zürichi nyitás. Párizs 11.55 háromnegyed, London 20.61, Newyork 440, Brüsszel 74.37 fél, Milánó 23.12 fél, Amszterdam 239.10, Berlin 176.25, Prága 15.02, Varsó 87.87, Belgrád 10, Bucaresti 325

HUSZONKÉT CSEH KATONA VESZTETTE ÉLETÉT AZ ÁRVAMEGYEI HARCOKBAN. (Varsó.) A Gazeta Polska most összegezi az árvamegyei cseh-lengyel összetűzés során megállapított cseh veszteséget. Eszerint a november 25-iki összetűzés alkalmával 20 cseh katona vesztette életét. Két nappal később a Csacára bevonuló lengyel csapatok még további két cseh holttestet találtak.

* **Kézikötő tanfolyamot** létesítettem, amelyen a hölgyek gyorsan és olcsón megtanulhatják a kötést és a ruhadarab teljes összeállítását. Dr. Zoltánné, Nagyvárad, Rimanóczy-utca 12.

Negyvenezer lei értékű ékszert loptak egy fakereskedő lakásából. Nagyvárad. Saját tud. Vakmerő ékszerlopást követtek el ismeretlen tettesek Nagyváradon. A betörők behatoltak Rein Marcell helybéli fakereskedő Andrei Muresanu-utca 10. szám alatti lakásába és a hálószobában levő szekrényből 40 ezer lei értékű ékszert elvittek. A tettesek kilesték az alkalmat, midőn a fakereskedő és családja nem volta odahaza és általában minden jel arra vall, hogy a bűntényt a körülményekkel ismerős személyek követhették el. A rendőrség tehát ebben az irányban indított nyomozást a valószínű, hogy a betörőt Rein Marcell valamelyik elbocsátott alkalmazottjának személyében rövidesen sikerül is kézrekeríteni.

Változás a magyarországi idegenforgalmi hivatal vezetésében. Budapestről jelentik: A kereskedelmi miniszter dr. Torma Gézát, az országos magyar idegenforgalmi hivatal eddigi vezetőjét saját kérelmére állásából felmentette. A hivatal új vezetőjévé Hallósi István kormányfőtanácsot, a budapesti kereskedelmi és iparkamara főtitkárát nevezték ki.

A KOMMUNIZMUS TERJEDESE FRANCIAORSZÁGBAN. Ujabbán egészen elretentő adatok kerülnek napfényre a franciaországi kommunizmus elterjedéséről. Ezekből az adatokból kiderül, hogy Franciaországban a kommunista pártnak 34.445 helyi sejt-rendszere van, melyhez összesen 714.000 felnőtt és 25.000 ifjú tartozik. Csak Párizsban magában 28.000 a hivatalos párttagok száma; napilapjuk, a L'Humanité, hétköznaponként 350.000 példányban jelenik meg. Azonkívül még 39 vidéki lapja van a pártnak 1.735.000 példányszámmal. A párt bevételei meghaladták a 2 és fél millió frankot. Maga a Humanité pedig 17 millió bevételt forgalmazott.

Játszó gyermekek elégették a kályhába rejtett pénzt. Máramarosziget. Saját tud. Nem mindennapi riadalmon esett át Sztrimbeky szigeti földműves. A kenyerét nehéz munkával kereső munkás két ökrét 10 ezer leiert eladta. A jószágokért kapott pénzből 500 leit elköltött, 9 ezer 500 leit azonban a kályhába rejtett. Mialatt Sztrimbeky távol volt gyermekei a kályhába tüzet raktak, aminek következtében az eldugott pénz csaknem teljesen elégett. A megszenesedett bankjegyeket a károsult gazda kétségbeesetten felvitte a Banca Naționala máramaroszigeti fiókjához s kérte, hogy a Nemzeti Bank tegye lehetővé kártalanítását. Az alig felismerhető pénzköteget ezután felküldték Bucarestbe, ahonnan szerdán megérkezett a 9.500 lei kiutalásáról szóló rendelet. A bank ezek után a — végeredményében — szerencsés gazdának természetesen kifizeti a jóformán egész vagyonát képező összeget.

TIZ MÁRKA EGY AMATI-HEGEDÜÉRT. Duisburgból jelentik: Egy műkedvelő hegedűsmél Amati-hegedűt találtak. Az Amati-hegedű a Stradiváriussal együtt a világ legrágább hegedűje és ára négy-ötmillió lei. Kiderítették, hogy ezt az értékes hegedűt húsz évvel ezelőtt egy zenetanár vásárolta meg tíz márkáért.

A magyarországi minisztertanács törvényjavaslatot készített a családi munkabér intézményéről és a honvédség fejlesztéséről

A Baross-Szövetség előterjesztést tett a keresztény kereskedelem foglalkoztatása érdekében. — Bornemissza Géza és Mikecz Odön volt miniszterek vezetésével új fajvédő csoport alakul

Budapestről jelentik: A magyar kormány szerdán délután félhat órától kezdve éjfélig tartó minisztertanácsi ülésen foglalkozott a parlament elé terjesztendő legsürgősebb törvényjavaslatokkal. Kunder Antal kereskedelmi és iparügyi miniszter a családi munkabér intézményéről szóló törvényjavaslatot ismertette. E törvényjavaslat szerint a családi munkások bére családtagjaik száma szerint bizonyos százalékos pótlékokkal emelkedik s alkalmazásuk a családtalanok előtti sorrendben kötelező. Bartha Károly honvédelmi miniszter a honvédség fejlesztéséről terjesztett elő törvényjavaslatot.

Budapestről jelentik: A Baross-Szövetség nagytanácsa, mely — mint ismeretes — a keresztény kereskedők tömörülése, beadványt készített a zsidó törvénnyel kapcsolatban s a beadványát a nemzeti egységpárt ugynevezett zsidó-bizottsághoz is eljuttatta. Ebben a Baross-Szövetség azt kéri, hogy hozzanak törvényes intézkedéseket arra, hogy a jövőben közszállításokat csakis keresztényeknek adjanak,

TELJES MAGYAR-LATIN MISSZALE

Egész vászonkötés, vörös metszés 303 lei, egész vászonkötés, arany metszés 338 lei, bőrkötés, vörösmetszés 576 lei, bőrkötés, arany metszés 648 lei. — Fordította, bevezetéssel és magyarázatokkal ellátta Szunyogh Xav. Ferenc — Tartalmazza az összes szentmisezövegeket.

A RÉSZEGESSÉG SZÖRNYŰ KÖVETKEZMÉNYE. Kiskunhalasról jelentik: Téglás Gergely 42 éves napszámostól állandó részegeskedés miatt családja elvált. Téglás ezután sem javult meg, hanem tovább folytatta züllött életmódját. Így részeg állapotban találkozott szerdán délután 10 éves kisfiával, akit különböző ígérekkel lakására csalt. Mikor a szobába léptek, Téglás egy nagy konyhakést rántott elő s átvágta fia nyakát. Azután saját nyakát is elvágta. A szerencsétlen apát és fiát haldokló állapotban szállították kórházba.

Lázás tempóban épülnek a házak Németországban. (V. V. Berlin.) A lakás- és házépítési akció erősen tovább folyik, decára annak, hogy a nyugati határszél megerősítési munkálataihoz igen sok építőmunkásra van szükség és nem szólnak arról, hogy ezek a védelmi berendezkedések a nyersanyagkészletekben nagy részt tűnek. 1938. első kilenc hónapjában a nagyobb német városokban összesen 82.769 új házat vagy lakást építettek vagy javítottak ki. Az építési engedélyek ez időben 116.382 számot értek el, vagyis 16,1 százalékkal többet, mint a múlt év hasonló idejében. A lakások legnagyobb része kislakás.

EGY EMBERÉLETÉRT — NÉGY EMBERÉLET. Sidneyből jelentik: Egy katonai repülőgép kísérletet tett, hogy egy vízben fuldokló asszonyt megmenten. A gép a tengerbe zuhant és elmerült. A benneülő négy személy vízbefulladt.

Utcai hajszá után elfogtak egy szökevény nemzetközi zsebtolvajt. Nagyvárad. Saját tud. A nagyvárad rendőrség utcai hajszá után elfogta Zovolenzky Vilmos hírhedt nemzetközi zsebtolvajt, akit az itteni törvényszék különböző büncselekmények elkövetéséért néhány hónappal ezelőtt 10 hónapi fegyházbüntetéssel sújtott. A veszedelmes zsebtolvajt már át is adták az ügyészségnek.

behozatali és kiviteli engedélyeket hasonlóképpen csakis keresztény kereskedők kaphassanak. Kéri továbbá a Szövetség, hogy a 300 holdon felüli zsidó birtokokat az állam kiskényszerbérletek kiosztása céljából vegye igénybe. Továbbá követeli a Baross-szövetség, hogy a megmagyarosított zsidókat kötelezzék eredeti nevük felvételére, azonkívül vizsgálják felül az iparigazolványokat és az állampolgársági okiratokat.

A magyar belpolitikai élet másik érdekessége az, hogy a Nemzeti Egység Pártból kiléptek egyik csoportja, akik Mikecz Odön volt igazságügyminiszter és Bornemissza Géza volt kereskedelmi miniszter köré csoportosultak, külön politikai alakulatba tömörül. Ennek a csoportnak eddig 17 tagja van s célkitűzése az erős fajvédelem néhai Gömbös Gyula 1924-ik évi kiáltványára értelmében. A csoport azt is elhatározta, hogy a kormányt a fajvédelmi irányu elhatározásaiban és tényeiben támogatni fogja.

Lelkigyakorlatok Szovátán. Saját tud. Lélek-emelő lelkigyakorlatot tartott három napig Szovátán dr. Buzás Gergely plébános. A hívek minden este zsufolásig megtöltötték a templomot, és vasárnap 924 lélek járult a szentáldozáshoz. Délután 4 órakor a befejező szentbeszéd után, körmenettel zárultak a lelkigyakorlatok.

TÜZ EGY KARÁNSEBESI FARAKTÁRBAN. Temesvár. Saját tud. Karánsebesen az ügyészségi fogház közelében lévő Kohn-féle faraktár gyulladt ki. Több vagon fa égett el és elpusztult a telepen lévő épület teteje is. A kár ötvétezer leire tehető.

A deficités városi tejjuzem igazgatóját az itélőtábla is felmentette. Temesvár. Saját tud. A törvényszék nemrég foglalkozott Krémer Ferenc volt városi tejjuzemi igazgató ügyével. A város azzal vádolta Krémert, hogy hamisan informálta a városi vezetőséget a tejközpontról, úgy hogy ezáltal másfélmillió kárt okozott. Krémer, aki csak rövid ideig vezette a városi tejközpont ügyeit, kimutatta, hogy hosszabb időre szóló terve volt a vállalat talpraállítására, de mivel azt időelőtt beszüntették, nem lehetett a várható eredményt elérni. A törvényszék felmentette Krémer Ferencet, azonban a város részéről fellebbezést jelentettek be, büntetést és kártérítést kérve. A fellebbezés folytán most foglalkozott az itélőtábla dr. Hermann János tanácsa a dologgal. Leon táblai főügyész-helyettes maga kérte a fellebbezés elutasítását és kiemelte, hogy a város részéről emelt vád alaptalan: a városi tejjuzem élén felügyelőbizottság állt és ez még ha Krémer félre is akarta volna vezetni a városvezetőséget, ebben okvetlenül megakadályozta volna. A tábla rövid tanácskozás után megerősítette az elsőfoku ítéletet és a maga részéről is felmentette Krémer Ferencet.

MÁRAMAROSSZIGETEN EMELKEDTEK A KÖZSZÜKSÉGLETI CIKKEK ÁRAI. Máramarosziget. Saját tud. A vasúti forgalom megszűnése következtében Máramaroszigeten a szükségleti cikkek árai rövid időn belül jelentősen emelkednek. A kereskedők arra hívatkoznak, hogy az áremelések a „forgalmi zavar miatt” elkerülhetetlenek, ez az indoklás azonban minden komoly alapot nélkülöz. Az áruszállítás ugyanis az üzembe hozott autóbuszokon sem drágább, így nyilvánvaló, hogy az áremelkedéseket árdragító kalmárkodás okozza. Remélhető, hogy a hatóság rövidesen közbelép s — úgy, amint az ország egész területén — Máramaroszigeten is véget vet a lakosságot kiszípolozó árdragítók munkájának.

Katalin napi nagyvásár Székelyhídon. Saját tud. Kedden tartották meg az év legforgalmasabb vásárát az Érmelléken. A kedvező időjárás mellett egy terményekből, mint készárukban nagy készletet halmozták fel az eladók. A kereslet is elég nagy volt. Bőrárak, ruha és vászonemlék, agyagipari edények, alma, szőlő és káposzta nagy mennyiségben került eladásra. A baromfi piac is gazdag volt. Terményárak a következők: buza 350, rozs 280, zab 360, tengeri szemes 250, csöves 160, napraforgómag 300, lucerna 4300 lei. Árpa nem került forgalomba.

Temetés. Haber Józsefné szül. Szűts Irma Margit 40 éves korában Nagyváradon meghalt. Temetése pénteken délután 4 órakor lesz a Halál-kápolnából. (Erdélyi „Concordia“.)

Mikulásra

Figurák, Krampuszok és Mikulások, valamint dobozos fíras bonbonok legolcsóbban

PETROVICI

csokoládégyárnál kaphatók. — Gyár és főüzlet: Nagyvárad, Str. Alexandri 28. Fióküzlet: Bulev. Regele Ferdinand 6. sz.

„CSAK ÖT DARAB FÁT”. Temesvár. Saját tud. A Katolikus Női Misszió vasárnap kezdte meg hagyományos fagyújtását a szegények számára. Vasárnap a József-külvárosban gyűjtöttek, míg a most következő vasárnapon, december 4-én a Belvárosban ejtik meg a gyűjtést. „Csak öt darab fát” kérnek mindenkintől, a szegényeknek. A gyűjtőkocsik bejárják az utcákat és minden háznál meg fognak állni.

Lelőtte a hitelező fejről a kalapot egy modern Tell Vilmos. Nebraska állam Seeward nevű falujában Frank Kadawy kisbirtokost végre akarták hajtani. A hitelező a végrehajtóval kiszállt az adós házához. Kadawy egy modern Tell Vilmos, számtalan díjat nyert már céllovótudományával. Képességeit most is bemutatta, amennyiben először a hitelező kalapját lőtte keresztül s a kezében tartott festékdobozt durrantotta szitává. Rögtön ezután kilötte a végrehajtó keze közül az irattáskát. Mindkét ember rémülten szaladt el a közelből és fegyveres segítségért ment. Mire a csendőrök megjöhettek, a modern Tell Vilmos már megszélidült és akadálytalanul megkezdődhetett a végrehajtás. Közel ötszáz arany- és ezüstérmét foglaltak le nála. Ezeket mind versenyeken nyerte össze a legendás svájci vadász amerikai utóda.

Két napja szünetel a postai forgalom Szatmár Máramarosziget között. Máramarosziget. Saját tud. A szatmár—máramaroszigeti vasútvonal lezárása következtében a szatmári postafőnökség hétfőtől szerdáig nem továbbított postai csomagokat, mert a küldemények torlódása miatt a kézbesítés leküzdhetetlen akadályba ütközött. Remény van rá, hogy a CFR rövidesen külön postai csomagok szállítására szánt autóbust bocsájt a postaigazgatóság rendelkezésére s így a küldemények néhány napon belül ismét zavartalanul érkeznek Szatmárról Máramaroszigetre.

Vas- és fémipari szindikátus műsoros táncestélye. Nagyon kedves hangulatos estét rendez a vas- és fémipari szindikátus, valamint a szövetség házbizottságának lelkes tagjai december 3-án, szombaton este 9 órai kezdettel a Str. Alexandri 13. szám alatti helyiségünk összes termében. Ezúton ismételten felhívjuk Oradea iparos társadalmát s tisztelettel meghívjuk, jöjjen el közeink. A teljes rendező gárda lelkesen gondoskodott arról, hogy legyen kitűnő műsor, rövid tréfas számokkal. A legfinomabb italokat már kiválasztottuk egy borkóstoló versenyen. Hideg, meleg konyhát magunk készítünk és háziasszonyaink garantálják. A rendezőbizottság.

Adományok Nagyvárad város szegényakciójára. A város téli szegénysegélyező akciója során a következők jelentették be adományaikat: Roman Hitelbank R. T. városi fiókja 4000, báró Gerliczy István 4000, Vas Adolf (Stefánia malom) 5000, Boca Mihály görög katolikus esperes 2000, a városi vámhivatal tisztviselői 590, Aurora sorsjegyjáruda 20, Horbácz József 200, Klein Vilmos 500, Hollós Jenő 400, Varga Miklós 100, Rosenberg Mór 250, Rosenzweig „Malul Crișului” áruház 100, Adler István 20, Grünbaum Sándor 100, Schneider és Mihály 100, Erdős és Gerhardt 200, Erdős és Gerhardt 100, König Jenő 20, Solon A. 20, König Jenő 20, Lucullus falatozó 40, Apolló drogéria Farkas István 500, Hatiegan Wurst utóda 100, Wittmann Antal 100, Hedeka 50, Muzica 300, Hellmuth Molnár utóda 60, Biruinta szövetség 50, Jacob L. 50, Clonda I. könyvkereskedő 30, Colectura Oficială 100, Garje Gheorghe 20, I. Ianovits bodega 30, Corvinus 20, Szalay szabóság 20, Pro Patria 20, Mocșary Sándor 20, Corbutiu Adalbert 30, Eliș Hedrich 20, Krausz E. 40, Koller Agoston 20, Radio Universum 20, Steiner Viktor sütőde 500, Dutz Ioan 50, Ungi és Spitz 30, Vadas Jenő 300, Carnel vendéglő 20, Róth Maximilián 25, Fritsch Károly 100, Erdélyi Sándor 100, Molnár Klára 20, Fülöp Károly 30, Popper I. 40, Krajcsovicz Ferenc 20, Roxin Ferenc 20, Corneliu dr. Dănet 10, Cristea Nicolae 50, Szély Ferenc 5, N. N. 20, özv. Tabéry Arminé 100, Stern Herman 20, Fülöp István 100, Fisch Imre 20, Jigovan Ioan 25, Goldstein Albert 20, özv. Degovits Lajosné 30, N. N. 20, Muzsung L. 40, Engelmann E. 10, Brancoveanu 100, Rosenfeld Lajos 50, Klein Mihály 100, Universal 20, Krausz Z. 100, Samarján Sándor 20, Gloria-cég 20, N. N. 30, Grosz Albert 50, Harmati Tibor 50, Herbet Fülöp 100, Olimpia 20, Bazili Mihály mérnök és I. Deac 100, Schwartz László 20, özv. Vasadi Sándorné 50, Industria de covoare Irac 20, Steinbach és Fenyves 60, dr. Blattner 20, Banca și soc. generală din Bihor 50, Banca și soc. generală din Bihor 50, Foto 50, Negru Teodor szabó 50, Newyork szálloda 100, Parc szálloda 50, Fekete A. 20, Orient Film 20, Balog Árpád 20, Harmati I. 20, Ivanici N. 20, Dubinszki 20, dr. Berger Ernő 20, Dr. Schiff Ernő 30, Moskovits József 50, Dr. Lazar Aurelián 40, dr. Deák 80, dr. Fleischer 20, Tóth Ferenc 20, I. London 20, Ucor 20, Norma 20, Vidor Emánuel 400, Parfumeria City 30, Hangya fiók 20, Aron Alex. 80, Török Béla 80, Tapu Teodor 20, Regina Szalon 25, Blau Lajos 100, Lucia Horváth 30, Borgos Sámuel 20, Cocos Elena 30, Nicodim Gheorghe 20, V. Iavort Kálmár 20, Krausz és Diósi 20, dr. Rednic Gavril 120, Sebestény Alexandru 20, Japport Victor 60, Hackmayer Ignác 30, Borgos József 30, Orchidea virágüzlet 20, Révész László 40, Palotai Mihály 20, Engel István 20, Klein Hugó 20, Reichard Dező 100, Pataky Andor óras 200, Veres Sándor 100, Pápay Jutka 30, Márton József 30, Révész Emil 20, Kelemen László mérnök 20, Tiszav János 40, Steiner Ignác 60, dr. Păcala Virgil 100, Szabó Zsigmond 20, Haslinger János 20, Kronberger István 20, Fehér Etelka 20, Párizsi szücsüzem 100, Terián Gábor 20, Goldstein Milka 20, F. Reiner Elis. 20 leit. (Folytatjuk.)

A nagyváradai mozgóképszínházak műsora:

APOLLÓ: MEXIKÓI KALAND.

CORSO: ALGIRI BÜNÖS ÉJSZAKA.

DORIAN: SIVA BOSSZUJA.



Képek a franciaországi sztrájkmozgalmakból: megrongált gépkocsi és egy gyári védőrség barrikádok mögött

KÖZGAZDASÁG

Nem lesz csődtömeggondnok a május elseje után megnyitandó csődöknél

A csődbiztos vagyongondnok által folytathatja vagyombukott üzletét

Bucurestből jelentik: Nem volt a kereskedelmi jogok olyan területe, amelyet többet kifogásoltak volna, mint a csődeljárás. Az új kereskedelmi törvény a 688. szakasztól kezdve 192 szakaszon át foglalkozik a csődeljárással, tehát még bővebben, mint az Erdélyben jelenleg még életbenlevő csődtörvény. A panasz főleg az volt, hogy a csődtömeggondnoki költségek a csődvagyont felemészítik, főleg a magas ügyvédi díjak folytán. Azért az új törvény nem ismeri a csődtömeggondnoki intézményt, hanem a csődeljárás vezetését a csődbiztos kezébe helyezi el, akinek sokkal hatályosabb jogai lesznek, mint a csődtörvény szerint. Hiányzik a csőd új rendszeréből a csődválasztmány intézménye is, ehelyett a „hitelezők gyűlése” képezi a csődbiztos tanácsadó szervét. A csődbiztos állapítja meg az aktívák, tehát az üzleti vagyon értékesítési módját és erre a célra vagyongondnokot nevezhet ki, — aki ügyvéd is lehet, — de munkadíját előre megállapítja. Az új törvény szerint a csődbiztos úgy is intézkedhetik, hogy a vagyongondnok folytassa az üzletet, mindaddig, amíg az aktívák felszámolása meg nem történik. Ilyen esetekben a vagyongondnok csak az üzlet folytatásához szigorúan szükséges összegeket tarthatja vissza, ellenben a felszámolás eredményeképpen maradó összeget bírói letétbe tartozik helyezni.

Minden negyedévben összeülnek a hitelezők,

hogy a vagyongondnok jelentését meghallgassák és az üzlet további vezetéséről döntsenek. Az ilyen cégek tartoznak a levelezésben, cégtáblán feltüntetni: „Az üzletet folytató csődtömeg”.

Valószínű, hogy a gyakorlatban a csődök javarésztében a hitelezők az üzlet folytatását fogják választani, mert ettől az áruaktár jobb értékesítését remélik. Az ilyen „továbbműködő” cég is csinálhat a csődbiztos engedelmével adóságokat, amelyek, mint tömegtartozások, megelőzik a csődhitelezők követeléseit.

Az új kereskedelmi kódex megszigorítja a vagyombukott által a csődnnyitás előtt kötött ügyletek megtámadhatóságát. Tehát a csődnnyitás után ezután is megindulnak a megtámadási perek, de

azokban a csődbiztos lesz a felperes és nem a tömeggondnok.

Mindazok az ingyenes ügyletek, amelyeket a vagyombukott a csőd megnyitása előtt három éven belül kötött, megtámadhatóak. A törvény kifejezetten említi a hozományadást is. Ha az adós a csődnnyitás előtt felhagyott az üzlettel, akkor a felhagyás időpontjától visszafelé számított három év a megtámadási időszak. A megtámadási keresetek a jövőben értékkhatárra való tekintet nélkül a törvényszék hatáskörébe tartoznak.

A világosan ellenszolgáltatás nélküli ügyleteken kívül a csődbiztos akár kereset, akár perbeli kifogás útján megtámadhatja a közadósok a csődnnyitást megelőző öt éven belül kötött színtelt, vagy a hitelezők megkárosítását célzó ügyleteit. Ezeken felül megtámadhatóak azok a teljesítések, amelyek tekintetében a csődbiztos bizonyítja, hogy a hitelező tudott, vagy tudnia kellett az adós fizetési helyzetéről. Ezek a tulajdonképpeni megtámadási perek a következő esetekben indíthatók meg:

1. Azok a fizetések, a kézi-, vagy jelzálog biztosítások, amelyek a csődnnyitást megelőző egy éven belül történtek.
2. Amennyiben a csődnnyitást megelőző két éven belül történtek az esedékesé vált fizetések, ha a teljesítés nem készpénzben, hanem váltóval, csekkel, vagy más értékpapírral történt, vagy ha az adós ezen időn belül egy már létező, de nem esedékes tartozása biztosításául később zálogbiztosítékot adott.
3. Ugyancsak a csődnnyitást megelőző két éven az adós az ellenszolgáltatással arányban nem álló fizetést tett, vagy kötelezettséget vállalt.
4. Végül minden fizetés, zálogbiztosíték, ame-

lyet az adós a csődnnyitás előtti hat hónapban adott.

Az a vagyon, amelyet a csődnnyitás előtti öt éven belül a közadós felesége szerzett, úgy vélelmezhetik, hogy az a közadósé és feleségét terheli annak bizonyítása, hogy a vagyont saját szerzeményéből vásárolta.

A csődbiztos közvetlen megtámadási joga illeti meg a rosszhiszemű szerző ellen, tehát, ha a csődvagyomban visszatérítendő érték olyannak adatott tovább, aki tudott, vagy tudhatott arról, hogy a vele szerződő fél visszatérítés kötelezettsége alá esik. Az egyenes ági rokonokra és neyedik fokig az oldalági rokonok rosszhiszemű szerzőknek vélelmezhetnek.

Mindezek a perek azonban a jövőben is ügyvédi tevékenységet igényelnek és így a jövőben is a csődvagyomban jelentékeny részét a jogi lépések szükségessége fogja felemészteni. A felszámolás pedig természeténél fogva deficités és valószínű, hogy adott alkalmakkal a hitelezők el fogják a vagyombukottnak a csődeljárás alatti kénysergyeztetési ajánlatát fogadni, mivel a csődn belüli kvóták lényegesen nem fognak a csődeljárás lefolytatásával emelkedni.

ÖT VAGON ÜVEGÁRU MENT A NEW-YORKI VILÁGKIÁLLÍTÁSRA. Bucurestiből jelentik: A fejlődő romániai üvegyipar bemutatása végett egyéb áruk között Constantában öt vagon üvegyarut raktak hajóra, amely a new-yorki kiállításra megy. Az üvegyaruk különböző romániai üvegyárak készítményei.

Ahol egy évben kétszer van aratás

Rizs-aratás Bali szigetén. Mesterségesen öntözött földeken termelik a rizst

Singa Radja, november hó.

Erre mifelénk, Európában is kedvelt eledel a rizs: húsételekhez köretnek adják; tejből meg főzik: gyümölcs, tejszínhabos uszonna formájában szolgálják fel. Vannak azonban országok, ahol a rizs azt a szerepet tölti be, mint a mi mindennapi kenyérünk. A japán, kínai és hindu százmilliónak nemcsak kenyere, de egyedüli étel. Az „egy tal rizs” szimbólikusan fejezi ki a kínai ember igénytelenségét.

Statisztikai kimutatás szerint ma nem kevesebb, mint hétszázötven millió földi lénynek, tehát az emberiség közel felerészének, legfontosabb tápláléka ez a kis fehér mag, amely ilyenformán valamennyi gabonafajta között az első helyen áll elterjedtség és fogyasztott mennyiség tekintetében. A világ rizstermését évente százkilencven millió tonnára becsülik. Legfőbb rizstermelő országok: Japán, Kína, a Szunda-szigetek; jelentékeny hely jut Indiának is; egyébként ma már Európának számos országa kísérletezik a termelésével.

Bali szigetén, mesterségesen öntözött földeken termelik a rizst, így érik el azt, hogy az alapjában véve száraz talaj évente kétszer hoz termést. Előbb mesterségesen elárasztják vízzel a földet. Ha aztán a talaj beitta a vizet, akkor bivalyonta kezdetleges ekével szántáshoz fognak. Amikor az így felforgatott földet a nap kiszáritotta, ismét elárasztják vízzel a lépcsőzetesen fekvő rizstermő területeket. Ekkor kezdenek munkához a rizstermelő gazdák és az asszonyok, akik a melegágyban nevelt palántákat esomóttól és szabályszerű távolságra egymástól a puha talajba dugdoszák. Mielőtt a rizs gyökeret eresztett és megerősödött, leengedik a vizet. Azután már a természetre bízzák a dolgot.

Műlik az idő. Mikor a rizs már megérett, a bali parasztok egyszerű kézisarlóval aratni mennek. A levágott rizst, furesa kővekben rudakra téve a falusi csűrbe viszik. Az aratást kö-

A „Göring-művek” tulajdonába került a Dunagőzhajózási Társaság

Bécsből jelentik: Az eddig osztrák kezében volt Dunagőzhajózási Társaság bevonult a Hermann Göring birodalmi művekbe, mely Németország leghatalmasabb konzernje. A társaság részvénytöbbsége az osztrák államé és az osztrák hitelintézeté volt, de a Göring-művek megszerezte a részvénytöbbséget. A Hermann Göring-művekhez tartozik a Steyer-művek és a Paukers-művek, valamint a Simmeringi vagonygyár is.

Franciaország ötvenezer vagon benzinre tett ajánlatot

Bucurestiből jelentik: A francia petróleum és olajfinomítás annyira fejlett, hogy évek hosszú sora óta Franciaország az iraki nyersolajat vásárolja. Tekintve, hogy a romániai petróleumtermékeket az országban finomítják és így feldolgozott állapotban szállítják ki, Franciaország nem számított a román termelés szempontjából.

Örvendetes, hogy Franciaország most ötvenezer vagon benzinre, ötezer vagon motorolajra, ezer vagon petróleumra és nyolc vagon nyersolajra kért ajánlatot, illetve a jelenleg Bucurestiben tárgyoló bizottság ezen cikkekért 7 százalékkal többet ajánlott fel, mint a világgiazi ár.

A romániai petróleumvállalatok körében a francia ajánlat kedvező benyomást tett, mert az ajánlott ár oly magas, amilyent eddig csak a clearingforgalommal kombinált eladásoknál lehetett elérni. Az ajánlat okát abban találják, hogy a francia ipar a magas munkabérek miatt a fejlett berendezésű finomító telepeket teljesen nem tudja kihasználni és előnyösebb a benzin behozatala. A Romániától igényelt mennyiség a szükséglet felét teszi ki.

Ahol egy évben kétszer van aratás

Rizs-aratás Bali szigetén. Mesterségesen öntözött földeken termelik a rizst

Singa Radja, november hó. Erre mifelénk, Európában is kedvelt eledel a rizs: húsételekhez köretnek adják; tejből meg főzik: gyümölcs, tejszínhabos uszonna formájában szolgálják fel. Vannak azonban országok, ahol a rizs azt a szerepet tölti be, mint a mi mindennapi kenyérünk. A japán, kínai és hindu százmilliónak nemcsak kenyere, de egyedüli étel. Az „egy tal rizs” szimbólikusan fejezi ki a kínai ember igénytelenségét. Statisztikai kimutatás szerint ma nem kevesebb, mint hétszázötven millió földi lénynek, tehát az emberiség közel felerészének, legfontosabb tápláléka ez a kis fehér mag, amely ilyenformán valamennyi gabonafajta között az első helyen áll elterjedtség és fogyasztott mennyiség tekintetében. A világ rizstermését évente százkilencven millió tonnára becsülik. Legfőbb rizstermelő országok: Japán, Kína, a Szunda-szigetek; jelentékeny hely jut Indiának is; egyébként ma már Európának számos országa kísérletezik a termelésével.

Apróküldetések

Allást nyet
szavanként 2 lei

1-ére

szobalány jó bizonyítvánnyal felvétetik. — Nagyvárad, Str. Ciorgariu 30. szám.

Lakás

szavanként 3 lei

2 szobás

előszobás lakás azonnal kiadó. Nagyvárad, Str. Barier 5. szám.

Elegáns

szoba azonnal kiadó. — Nagyvárad, Oltenia-u. 2. szám.

Adás-vétel

szavanként 3 lei

Motorkerékpár

B. S. A. (angol 500 cu.) jó karban, eladó. Nagyvárad, Str. Aurel Vlaicu 23-c.

Mézet,

vajat, gyógybort Jó Lajos üzletéből vásároljon. Nagyvárad, Str. Tache Jonescu 24.

LEGUJABB

A gyulafehérvári határozatok húszéves évfordulójának megünneplése

Bucurestiből jelentik: A gyulafehérvári gyűlés húszadik évfordulóját megkülönböztetett fényvel ülték meg az egész országban. Városokban és falvakban egyaránt ünnepi zászlók tengere hirdette az évfordulót, mely különleges jelentőséget nyert a mai nemzetközi helyzetben.

Nemcsak a fővárosban, hanem az ország minden helységének templomaiban ünnepi istentiszteletet tartottak. A bucaresti patriarchiai templomban az egész kormány jelenlétében folyt le a hálaadó istentisztelet. Utána nagyszabású katonai felvonulás és ünnepségek következtek.

Az ország több városában kulturális ün-

nepségeket tartottak, melyen az évforduló jelentőségét méltatták.

**IORGA MIKLÓS KIRALYI TANÁCSOS
NAGYVÁRADON.**

Saját tud. Csütörtökön délelőtt érkezett meg a pályaudvarra Iorga Nicolae királyi tanácsos. Haritoi Dragomirescu helyőrségparancsnok, Georgescu Dumitru ezredes-megyei főnök és Chirila Augustin polgármesterrel az élén üdvözölték az összes katonai és polgári hatóságok, valamint az egyházi hatóságok küldöttei. Az üdvözlő beszédek elhangzása után Iorga Nicolae Te-Deumon vett részt, majd délben fél 1 órakor a Mária királyné színházban nagyobb előadást tartott.

Külföldi útjának tapasztalatairól nyilatkozott II. Károly király egy angol ujságírónak

**„Megragadott mindaz, amit Németországban pár
nap alatt láttam“ — jelentette ki az uralkodó**

Londonból jelentik: Mint ismeretes, Ward Price, a „Daily Mail“ főszerkesztője néhány nap óta Bucurestiben tartózkodik. Az előkelő angol ujságíró szerdán kihallgatáson jelent meg II. Károly királynál, akitől nyilatkozatot kért berchtesgadeni látogatását illetően. Öfelsége többek között a következőket mondotta: — Megragadott mindaz, amit Németországban pár napos látogatásom alatt láttam. Németország mint gazdasági hatalom teljesítő-képességének igen magas fokát érte el.

Ezután arról beszélt az uralkodó, hogy Románia külkereskedelmi kapcsolatait fejlesztetni akarja. A külföldi tőkének Romániában még tág tere van, az ország gazdasági éle-

tébe való bekapcsolódására.

— Még messzemenő terveim vannak e téren — mondta a király. — Am pénz nélkül nem lehet semmit sem csinálni. Romániának pénzre van szüksége ezért, ha egyik ország nem akarja megvásárolni az ország termékeit, másik országnak kell azokat felajánlani. Mi felajánlottuk Angliának az ország búzatermésének 800 ezer tonnás feleslegét, de ajánlatunkat visszautasították. Megígérték azonban, hogy angol küldöttsége utazik Romániába, amely az ország gazdasági lehetőségeit megvizsgálja. Ennek a küldöttségnek majd módjában lesz, hogy meggyőződjék arról, mit tud nyújtani az ország.

Aggódik a szovjet kormány a francia-német viszony kimélyülése miatt

**Surics párizsi orosz nagykövet a francia kormánytól
magyarozó nyilatkozatot kért**

Párizsból jelentik: A szovjet kormány élénk aggodalommal kíséri a francia-német békenyilatkozat tervét. Surics párizsi orosz nagykövet utasítást kapott kormányától, hogy a készülő nyilatkozat tekintetében a francia kormánytól nyilatkozatot kérjen.

Surics csütörtökön megjelent Daladierenél és Bonnetnél, akitől magyarozatot kért. Bonnet külügyminiszter kijelentette, hogy a tervezett francia-német békenyilatkozat nem befolyásolja a francia-orosz jóviszonyt, sem azoknak a szerződéseknél a sorsát, melyek Franciaország és Szovjetország között a

Népszövetségen keresztül jöttek létre.

Politikai körökben mindehez hozzáfűzik, hogy a francia kormány valószínűleg bizonyos feltételhez köti a francia-orosz segélynyújtási szerződés további fenntartását. Ezek a feltételek a Németországgal való jobb viszonyból folynak. Ha Szovjetország részéről ezeknek a feltételeknek a betartása nem történik meg, — hangsúlyozzák francia körökben — akkor semmi ok sincsen tovább arra, hogy Franciaország a Szovjetországgal eddig fennállott szövetségi szerződését továbbra is fenntartsa.

Nagyszabású német terv a Dunának az Egei-tengerrel való összekötésére

**Jugoszlávián keresztül 550 kilométeres
csatornát terveznek a németek**

Párizsból jelentik: Francia gazdasági körökben általános feltűnést keltett az a nagyszabású német terv, amely szerint a németek Jugoszlávián keresztül ötszáz ötven kilométer hosszú csatornát akarnak vágni, hogy a Dunát közvetlenül összekössék az Egei-tenger utján a Földközi és Fekete-tengerrel. A terv szerint az Aldunánál levő Vaskaputól kezdve a Timók és Vardar folyók bevonásával épülne ki a csatorna az Egei-tengerig. A csatorna megvalósításához 400 millió márka szükséges. Ha a terv megvalósul, a dunai tengerjáró hajók útja 1.700 kilométerrel, illetőleg 50 órával megrövidül.

Franciaország belső és külső helyzetének megerősödésére vezet a sztrájkmozgalom kudarca

Párizsból jelentik: A francia polgári sajtó nagy meglepéssel állapítja meg, hogy a szélsőséges mozgalmakkal vívott harcban a kormány maradt felül. A lapok szerint a balsiker döntő vereségnek számít a kommunista pártra és a szakszervezetekre nézve.

Általános vélemény szerint az újonnan kialakult helyzet döntő hatással lesz Franciaország kül- és belpolitikájára. Külföldi vonatkozásban megszilárdult a francia-angol barátság, megkönnyebbedett a francia-német közlekedés útja és általában megnövekedett Franciaország ereje a külföld felé. Belpolitikai vonatkozásban Daladier helyzete nagymértékben megerősödött. A *Matin* megállapítja, hogy Daladier teljesen ura a helyzetnek.

A lapok arról is hírt adnak, hogy már a legközelebbi minisztertanácsban döntenek a sztrájkmozgalomban résztvettek sorsa felől. Mivel a sztrájk eredménytelenül végződött, a kormány részéről engedékenységre lehet számítani. Előreláthatólag csak a sztrájkmozgalom főmozgatóit büntetik meg.

Ujból megkezdődtek a magyarországi képviselőház ülései

Darányit emlegetik a Ház új elnökéül

Budapestről jelentik: A képviselőház ülését csütörtökön délelőtt 10 órakor nyitotta meg a lemondott Korniss Gyula házelnök helyett Bobory György alelnök. A képviselői padsorokban a megnyitáskor a kormánypart majdnem valamennyi képviselője jelen volt, a diszidens csoportból pedig alig jelentek meg néhányan. Több miniszter is jelen volt az ülésen.

Bobory György bejelentette a képviselőháznak Korniss Gyula házelnök és Lányi Márton alelnök lemondását. Ekkor a kormányparti és a nyilas képviselők oldaláról ilyen felkiáltások hangzottak el:

— Hamarább kellett volna lemondani!
Ezután jegyzőkönyvi köszönetet szavazott a Ház a lemondott elnöknek és alelnöknek. Enné az aktusnál felkiáltott egy képviselő:

— Ez másodosztályu temetés.
Majd Bobory György napirendijavaslatot terjesztett elő, amelyet a Ház nagy lelkesedéssel fogadott el. A javaslat szerint a legközelebbi ülés pénteken lesz s azon a felvidéki képviselők behívását vitatják meg.

Budapestről jelentik: A Ház folyosóin elterjedt hírek szerint, több mint bizonyos, hogy a házelnöki tisztre Darányi Kálmán volt miniszterelnököt választják meg.

Pécsről jelentik: Dr. Vértessy Frigyes teológiai tanár független kisgazda párt egyik jellegzetes tagja levélben bejelentette a pártból való kilépését Eckhardt Tibornak, a párt elnökének.